

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Володимир КАСЮХНИЧ

«_____» _____ 2025 р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Гайсинського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
на 2026 рік

План

1. Загальна інформація про надлісництво
 - Організація території
 - Основні напрями діяльності
 - Право власності та користування
 - Зобов'язання щодо FSC®
 - Опис території надлісництва
2. Цілі ведення господарства
 - Стратегічні цілі
 - Оперативні плани
 - Шляхи досягнення
 - Залученість в місцеву економіку
3. Характеристика лісових ресурсів
 - Розподіл площі за категоріями
 - Особливості ландшафту
 - Економічні аспекти
 - Диверсифікація діяльності
4. Екологічні цінності
 - Виявлення та картування
 - Режим охорони
5. Природоохоронні заходи
 - Збереження біорізноманіття
 - Охорона раритетних видів
 - Водоохоронні зони
 - Ґрунтозахисні заходи
 - Оцінка впливу на довкілля
6. План господарських заходів
 - Розрахункова лісосіка
 - План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок
 - Лісовідновлення та лісорозведення

Охорона лісів від пожеж

Захист лісу від шкідників і хвороб

Господарська діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі вибухонебезпечними предметами

Дотримання принципу невиснажливості

7. Моніторинг лісів

Методика моніторингу

Періодичність

Показники

Документування результатів, у тому числі картування

8. Соціальні аспекти

Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність

Охорона праці

Взаємодія з громадами

Вирішення конфліктів

9. Додатки

1. Загальна інформація про Гайсинське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП«Ліси України»

Гайсинське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» державного спеціалізованого господарського підприємства ДП «Ліси України» (далі Гайсинське надлісництво) розташоване в східній частині Вінницької області на території Гайсинського та Вінницького адміністративних районів.

До складу Гайсинського надлісництва входять 16 лісництв, Гайсинський нижній склад, Гайсинська транспортна ділянка, Бершадський лісокомплекс та Іллінецька транспортна ділянка.

Поштова адреса:

вул. М.Кривоноса 20, м.Гайсин

Вінницької області 23700

E-mail: gslis_sekret@meta.ua

Таблиця 1.1 Адміністративно-організаційна структура та загальна площа

№ п/п	Лісництво	Адміністративний район	Площа, га
1	Погребищенське	Вінницький	5572,7045
2	Немирівське	Гайсинський	678,9
		Вінницький	4568,8458
3	Іллінецьке	Вінницький	4740,0624
		Гайсинський	182,4
4	Оратівське	Гайсинський	2378,8755
5	Дашівське	Гайсинський	4265,3891
		Вінницький	2524,5
6	Ситківцеве	Гайсинський	3183,2016
7	Гайсинське	Гайсинський	4526,4084
8	Губницьке	Гайсинський	4412,6934
9	Ладижинське	Гайсинський	6969,2882
10	Сумівське	Гайсинський	5712,4296
11	Бершадське	Гайсинський	5380,1287
12	Цибулівське	Гайсинський	4551,5765
13	Дохнянське	Гайсинський	11836,2264
Разом по надлісництву			71483,6301
			<i>в т. ч. Гайсинський</i>
			<i>Вінницький</i>
			<i>17406,1127</i>

Таблиця 1.2 Віднесення кварталів лісництв до місцевих органів влади

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів (дані не оприлюднюються)
Вінницький район		
Погребищенська ТГ	Погребищенське	
	Погребищенське (Плисківське)	
Липовецька ТГ	Погребищенське (Плисківське)	
Оратівська ТГ	Оратівське	
Липовецька ТГ	Немирівське	
Немирівська ТГ	Немирівське	
Іллінецька ТГ	Немирівське	
	Іллінецьке	
	Дашівське	
Гайсинський район		
Гайсинська міська ТГ	Ситківцеве	

	Гайсинське	
	Ладизинське (Басаличівське)	
	Губницьке	
Кунківська ТГ	Ситківцецьке	
	Ситківцецьке	
Райгородська ТГ	Немирівське	
	Дашівське	
	Іллінецьке	
Дашівська ТГ	Дашівське	
	Гайсинське	
	Ситківцецьке	
Краснопільська ТГ	Гайсинське	
	Губницьке	
Соболівська ТГ	Губницьке (Соболівське)	
Теплицька ТГ	Губницьке (Соболівське)	
Ладизинська міська ТГ	Ладизинське	
Тростянецька ТГ	Ладизинське	
	Сумівське	
Бершадська міська ТГ	Сумівське (Ободівське)	
	Бершадське	
Джулинська ТГ	Сумівське	
	Цибулівське	
Ободівська с ТГ	Сумівське (Ободівське)	
	Дохнянське	
	Дохнянське	
Чечельницька ТГ	Дохнянське (Бритацьке)	
	Дохнянське (Червоногреблянське)	
	Дохнянське (Стратіївське)	
Ольгопільська ТГ	Дохнянське (Стратіївське)	

Гайсинське надлісництво підпорядковується філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Організація території

ДП „ГАЙСИНСЬКИЙ ЛІСГОСП” був організований в 1930 році на базі укрупнених Соболівського і Монастирищенського лісництв Вінницького обллісгоспу. При організації лісгоспу в його склад були включені Ократівське, Ладизинське, Зятківцецьке, Соболівське, Михайлівське, Гранівське і Оратівське лісництва. В 1937 році Гранівське і Михайлівське лісництва були об’єднані в Михайлівське, а Ократівське і Зятківцецьке – в Зятківцецьке.

Після Другої світової війни в адміністративно-господарській структурі відбулися значні зміни.

В 1954 році із складу лісгоспу виключено Монастирищенське лісництво (3079 га) відповідно його розташуванню в межах Черкаської області. В 1955 році Оратівське лісництво (2380 га) передано Іллінецькому лісгоспу, а в склад Гайсинського лісгоспу включено Ситківцецьке лісництво (4333 га) із Іллінецького лісгоспу. В 1956 році в склад Соболівського лісництва прийнято від Уманського лісгоспу Черкаського обласного управління лісового господарства урочище „Тернівський ліс”, розташоване в Вінницькій області, яке в 1965 році в свою чергу, передано Бершадському лісгоспзагу.

В 1959 році на підставі постанови РМ УРСР від 30 листопада 1959 року № 1834 Гайсинський лісгосп був реорганізований в лісгоспзаг.

В 1960 році згідно рішення Вінницького облвиконкому були перейменовані лісництва відповідно їх місцезнаходженню, Зятківцеве в Басаличівське, Михайлівське в Гранівське, а в 1970 році Гранівське в Гайсинське.

Структура лісгоспзагу проіснувала до 1991 року.

В 1991 році на підставі постанови Ради Міністрів УРСР від 12.07.1991 р. № 182, наказу Мінлісгоспу України від 31.10.1991 р. № 133 „Про організаційну структуру управління лісовим господарством” Гайсинський лісгоспзаг був реорганізований в Гайсинський держлісгосп.

З метою вдосконалення державного управління лісовим господарством України та подальшого розмежування функцій державного управління лісами з функціями господарської діяльності у відповідності до постанови КМ України від 26.05.2004 р. № 679 (679-2004-п) державне лісгосподарське об'єднання „Вінницяліс” ліквідоване, а на його базі створене Вінницьке обласне управління лісового господарства.

У зв'язку з утворенням Вінницького обласного управління лісового господарства та з метою приведення у відповідність Статуту і найменування підприємства до Господарського кодексу України і наказу Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва України від 29.06.2004 р. № 792/9391 „Про затвердження вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу” згідно наказу Держкомлісгоспу України від 02.02.2005 р. № 68 „Про перейменування Гайсинського державного лісгосподарського підприємства в новій редакції Статуту” в ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАЙСИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» (скорочена назва ДП „ГАЙСИНСЬКИЙ ЛІСГОСП”).

На підставі постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. № 678 „Питання удосконалення управління лісовим та мисливським господарством” Вінницьке обласне управління лісового господарства ліквідоване, на базі майна управління утворено Вінницьке обласне управління лісового та мисливського господарства.

В 2021 році загальна площа лісгоспу збільшилась на 32615,1 га внаслідок приєднання ДП «Бершадський лісгосп» і ДП «Чечельницький лісгосп» згідно наказу Держлісагенства України № 530 від 27.09.2021 року та № 532 від 27.09.2021 року «Про припинення Державного підприємства «Бершадське лісове господарство» та затвердження складу Комісії з припинення» і відповідно Державного підприємства «Чечельницьке лісове господарство».

ДП «Бершадський лісгосп» в складі 4 лісництв Сумівського, Цибулівського, Ободівського, Бершадського як окрема адміністративно-організаційна структура діяв з періоду 1936 р. до 2021 р.

ДП «Чечельницький лісгосп» вийшов зі складу ДП «Бершадський лісгосп» на підставі наказу Міністерства лісового господарства УРСР № 204 від 14.12.1990 р. в складі лісництв Дохнянське, Бритавське, Червоногреблянське і як окрема адміністративно-організаційна структура діяв з періоду 1990 р. до 2021 р. Згідно Указу президента України № 1057/2009 від 16.12.2009 р. на базі лісів ДП

«Чечельницький лісгосп» був створений Національний природний парк «Кармелюкове поділля» на площі 16518,0 га.

28.10.2022 року, наказом Державного агентства лісових ресурсів України № 864 припинено діяльність ДП «Гайсинське лісове господарство», шляхом приєднання до Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». 14.12.2022 року на базі ДП «Гайсинське лісове господарство» створена філія «Гайсинське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Наказами по ДП «Ліси України» № 1824 від 18.10.2024 року, № 2328 від 31.12.2024 року та № 6 від 01.01.2025 року філія «Гайсинське лісове господарство» ДП «Ліси України» припиняє свою діяльність шляхом приєднання до філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

02.01.2025 року наказом № 38/36.2-1 по філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» створено Гайсинське надлісництво на території філії «Гайсинське лісове господарство та філії «Іллінецьке лісове господарство» загальною площею **76934,1 га**, при цьому об'єднали Соболівське і Губницьке лісництва (Губницьке), Стратіївське і Червоногреблянське лісництво (Червоногреблянське), Бритавське і Дохнянське лісництво (Дохнянське), Плисківське і Погребищенське лісництво (Погребищенське).

В 2025 році в організаційній структурі Гайсинського надлісництва відбулися певні зміни. Згідно Указу президента України № 1057/2009 від 16.12.2009 року НПП «Кармелюкове поділля» передано 1733,9429 га Стратіївського лісництва та 3716,5013 га Червоногреблянського лісництва. Залишок площі обох лісництв приєднано до Дохнянського лісництва.

Крім того приєднано Басаличівське лісництво до Ладижинського та Ободівське до Сумівського. На 1.01.2026 року площа надлісництва становить 71483,6га та розподілена між тринадцятьма лісництвами.

Основні напрями діяльності Гайсинського надлісництва:

- Відтворення та підвищення продуктивності лісових насаджень, посилення їх корисних властивостей, підвищення родючості ґрунтів, вживання інших заходів відповідно до законодавства.
- Забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу.
- Вжиття заходів у порядку та в межах, визначених законодавством, щодо запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства, а також використання лісових ресурсів і мисливських тварин.
- Дотримання правил і норм використання лісових ресурсів.
- Ведення лісового господарства на підставі затверджених в установленому порядку матеріалів лісовпорядкування, здійснення використання лісових ресурсів способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних властивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для їх охорони, захисту та відтворення.

- Організація та забезпечення ведення лісового господарства у відповідності до національних та міжнародних стандартів системи ведення лісового господарства для України.
- Ведення первинного обліку лісів.
- Забезпечення проведення лісовпорядкування та упорядкування мисливських угідь Підприємства на землях, закріплених за Філією у межах Надлісництва.
- Забезпечення дотримання заповідного режиму та вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які розташовані на землях, що закріплені за Філією у межах Надлісництва, під час здійснення господарської та іншої діяльності.
- Збереження та посилення ролі захисних властивостей лісів, лісові ділянки яких виконують захисні, природоохоронні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції, а також функції захисту навколишнього природного середовища та інженерних об'єктів від негативного впливу природних та антропогенних факторів.
- Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві, лісозаготівля.
- Заготівля другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісокористувань.
- Ведення мисливського господарства, організація та проведення полювання, контроль за дотриманням правил полювання у межах мисливських угідь Підприємства, закріплених за Філією у межах Надлісництва.
- Вивчення та ведення обліку мисливської фауни і реєстрація всіх змін в її складі з метою найбільш раціонального її використання. Селекційний та вибіркового діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи.
- Проведення робіт щодо сертифікації продукції та її штрихкодowego маркування.
- Забезпечення надійної роботи інженерних мереж, устаткування, експлуатаційне утримання будівель та споруд у лісництвах та інших виробничих підрозділах Надлісництва.
- Відповідно до мети і предмету діяльності Філії можуть провадити інші види діяльності у Надлісництві, що не суперечать законодавству України.

Право власності та користування

Землі площею 71375,3429 га (99,9%) переоформлені на ДП «Ліси України», землі площею 45,8237 рахуються за лісгоспами та з ряду суб'єктивних і об'єктивних причин на час написання плану не передані ДП «Ліси України». Землі площею 62,4656 рахуються за матеріалами лісовпорядкування та знаходяться в стадії переоформлення.

Філія «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» орендує 5 водних об'єктів в територіальних громадах, для розведення риби загальною площею

33,1974 га поблизу Дашівського лісництва Гайсинського надлісництва. Договори оренди заключні з Дашівською ТГ на 4 об'єкти загальною площею 23,4101 га та з Іллінецькою ТГ на 1 об'єкт загальною площею 9,7873 га.

Крім того філія «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» поблизу Дашівського лісництва орендує в територіальних громадах 6 земельних ділянок сільськогосподарського призначення загальною площею 89,5 га. Договори оренди заключні з Дашівською ТГ на 3 земельні ділянки площею 15,8672 га та з Іллінецькою ТГ на 3 земельні ділянки площею 73,61,37 га. Сільськогосподарська продукція використовується для підгодівлі диких тварин.

На основі розпорядження Вінницької обласної державної адміністрації від 2 листопада 2011 року № 606 виділено у довгострокове тимчасове користування терміном на 49 років споживчому товариству «Супутник» лісову ділянку площею 0,3 га Державного підприємства «Гайсинське лісове господарство» в межах Гайсинської міської ради Гайсинського району для рекреаційних цілей.

4.01.2012 році заключено договір № 8 На право довгострокового користування лісами в кв. 58, вид. 18,24 загальною площею 0,3 га. СТ «Супутник» відшкодувало збитки лісгосподарського виробництва в сумі 20143,2 грн.

Додатковою угодою № 1 від 07.09.2023 року внесено з міни до договору в зв'язку з зміною власника на ДП «Ліси України», а додатковою угодою № 2 від 07.09.2023 року врегульовано умови протипожежної охорони лісової ділянки.

Зобов'язання щодо FSC®

Гайсинським надлісництвом видано заяву та опубліковано в загальному доступі про дотримання Принципів та критеріїв за системою FSC лісоуправління філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

В заяві сказано, що колектив надлісництва усвідомлює сучасні вимоги до лісового господарства, яке повинне здійснюватись з метою задоволення матеріальних та духовних потреб теперішніх і майбутніх поколінь. Лісоуправління на засадах сталого розвитку передбачає гармонізацію екологічних, економічних і соціальних питань з метою забезпечення, невиснажливого використання лісів та підтримки їх багатогранних функцій у довгостроковій перспективі.

Гайсинське надлісництво бере на себе зобов'язання дотримуватись Принципів і критеріїв добровільної, екологічної сертифікації лісів за системою FSC для України.

Поряд із низкою еколого-економічних принципів підприємство приділятиме увагу соціальним питанням. Зокрема і в подальшому існуватиме виважена політика працевлаштування, що полягає у:

- дотриманні чинного законодавства та міжнародних конвенцій;
- не перешкоджанні працюючим у здійсненні їх прав та потреб, зумовлених національною, релігійною, статевою належністю, станом здоров'я, політикою чи статевою орієнтацією;
- уникати будь - якої дискримінації;
- забезпеченні справедливої оплати праці і її росту;

- формуванні оптимального графіку роботи персоналу;
- не використовуванні дитячої праці;
- не допусканні застосування фізичних покарань і словесних образ;
- піклуванні про здоров'я і побут працюючих.

Опис території надлісництва

Згідно лісорослинного районування територія надлісництва відноситься до лісорослинної зони Лісостепу і до лісогосподарського округу Дністровсько-Дніпровський лісостеповий і входить до складу Центрально-подільського лісогосподарського району.

Ліси надлісництва лежать у Східноєвропейській широколистяно-лісовій геоботанічній провінції. Лісові масиви, окремі урочища та лісові смуги розташовані поміж степових просторів та займають порізані балками частини водорозділів. Переважають широколистяні змішані ліси, в основному, дубово-грабові, тільки в північній частині зустрічаються деревні породи характерні для Північного лісостепу (вільха, осика та інші). За типами лісорослинних умов переважають корінні свіжі та вологі діброви і судіброви високих класів бонітету.

Всі ліси надлісництва віднесені до рівнинних лісів.

Клімат території надлісництва помірно континентальний з м'якою зимою і теплим літом: помірного та достатнього теплового забезпечення, достатнього зволоження. Середня річна температура повітря становить 7,6-9,3°C тепла. Найхолоднішим місяцем року є січень з середньомісячною температурою повітря -2,1-14°C морозу, середня температура липня (найтеплішого місяця) 21,0-29,3°C тепла.

Зимовий період триває 80-100 днів – з 20-27.11 до 23.02-03.03, коли відбувається стійкий перехід середньої добової температури повітря через 0°C у бік потепління та починається весна.

Вегетаційний період (із середніми добовими температурами повітря 5°C і вище) триває 208-227 днів, починається в середньому 23.03-02.04 і закінчується 28.10-05.11.

Середня кількість опадів за рік становить 614 мм, змінюючись по території від 584 мм до 666 мм. Кількість опадів по роках змінюється від 230 до 868 мм. Близько 72% від річної кількості опадів випадає у теплий період року.

В цілому клімат району розташування налісництва цілком сприятливий для ведення лісового господарства і вирощування насаджень із високопродуктивних цінних деревних порід таких як дуб звичайний, ясен звичайний, дуб червоний, горіх чорний, граб звичайний, липа дрібнолиста, сосна звичайна.

Територія надлісництва за характером рельєфу є хвиляста рівнина. Лісові масиви надлісництва розташовані в східній частині Подільського плато, в основі якого знаходяться архейські кристалічні породи (граніти і гнейси). Характерний рельєф створюють річкові долини Південного Бугу, для якого характерні чередування межиріч з глибоко врізаними долинами річок, подекуди ярами та балками. Тут межиріччя мають плоскі вершини.

Значне коливання висот над рівнем моря, з глибоко розчленованим рельєфом зумовлюють розвиток ерозійних процесів різних видів. Із загальної площі районів розташування надлісництва на стокоутворюючі схили припадає 70%, що характеризує схильність земель до водної ерозії.

Територія району розташування надлісництва характеризується сильно розчленованим ерозійним рельєфом. Вся місцевість порізана густою сіткою глибоких балок, схили яких круті, подекуди обривисті.

На еродованих землях до 70% вологи витрачається марно, стікаючи до ярів, балок, ставків та річок, викликаючи окрім площинної, ще й лінійну ерозію.

Грунтоутворюючими материнськими породами являються леси і лесовидні суглинки товщиною від 5 до 7 м, а також алювіальні відклади на яких сформовані сучасні ґрунти.

Найбільш поширеними ґрунтами в районі розташування надлісництва являються опідзолені сірі та темно-сірі лісові ґрунти, а також чорноземи опідзолені, чорноземи мало гумусні. Сірі лісові ґрунти займають схили межирич внаслідок, чого вони в значній мірі еродовані.

Більш плоскі ділянки межирич займають темно-сірі лісові ґрунти, а по низинах на менш деградованих ділянках – чорноземи наносні. За механічним складом вони глинисті або суглинисті по ступеню вологості – свіжі.

Рідко зустрічаються дерново-підзолисті супіщані та глинисто-піщані ґрунти в Гайсинському, Басаличівському і в Ладизинському лісництвах.

Територія надлісництва розташована в басейні ріки Південний Буг. Ступінь дренажу району гідрографічною сіткою в цілому слід рахувати достатньою.

Рівень ґрунтових вод перебуває на глибині від 2 до 15 метрів в долинах і заплавах річок і до 20 метрів на підвищеннях.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих. На долю лісових ділянок з надмірним зволоженням припадає 0,3% площі, вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок. Болота займають площу 156,9 га.

Стан і динаміка лісового фонду дають можливість в цілому оцінити екологічний стан лісів надлісництва на рік лісовпорядкування. Усі види господарської діяльності велися згідно чинних нормативних актів. Вони були направлені на підвищення якісного стану і продуктивності лісів, збереження і підвищення їх захисних властивостей. Негативного впливу на навколишнє середовище господарська діяльність не спричинила.

Окремі частини і ділянки лісового фонду зазнають шкідливого впливу розташованих поблизу промислових і сільськогосподарських підприємств, а також надмірних рекреаційних навантажень і надмірної кількості диких тварин, внаслідок чого відбувається повне або часткове всихання, сповільнений ріст і ослаблення деревостанів, сильне пошкодження окремих дерев, погіршення загального санітарного стану лісового фонду.

Найбільшої шкоди лісу завдає Ладизинська ТЕС ВАТ „Західенерго”, яка є стаціонарним джерелом забруднення атмосферного повітря, доля викидів якої складає 77,3% від усіх основних забруднювачів атмосферного повітря Вінницької області.

За даними державної статистичної звітності департаменту екології Вінницької ОДА за 2019 рік всього викидів забруднених речовин складає 91402,00 т/на рік, із них тверді речовини складають 6316,88 т, оксид вуглецю – 485,38 т, сірки оксид – 78578,14 т, діоксид азоту – 5895,82 т.

Найбільш забруднене атмосферне повітря біля м.Ладижин, що становить 80,1% від усього обсягу викидів шкідливих речовин області.

Конкретних даних про шкідливий вплив викидів Ладижинської ТЕС ВАТ „Західенерго” на ліси надлісництва відсутні і обстеження не проводились.

Території за зонами радіаційного забруднення відсутні.

За попередній проєктний період процесів знеліснення не було.

Ліси надлісництва, виконуючи численні соціально-екологічні, санітарно-гігієнічні, захисні та інші функції, відіграють велику і постійно зростаючу роль в життєзабезпеченні населення.

2. Цілі ведення господарства

Стратегічні цілі

До основних цілей і завдань надлісництва належить:

- відтворення та підвищення продуктивності лісових насаджень, посилення

їх корисних властивостей, підвищення родючості ґрунтів, вживання інших заходів відповідно до законодавства;

- забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу;
- зжиття заходів у порядку та в межах, визначених законодавством, щодо запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства, а також використання лісових ресурсів і мисливських тварин.
- дотримання правил і норм використання лісових ресурсів;
- ефективне використання лісових ресурсів;
- забезпечення згідно з плановими показниками освоєння лісосічного фонду;
- забезпечення згідно з плановими завданнями реалізації лісопродукції.

Оперативні плани

В Гайсинському надлісництві розроблено та погоджено з філією «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього природного середовища на 2026 рік. Крім того надлісництвом розроблено орієнтовну сортиментну структуру по рубках головного користування і рубках формування і оздоровлення лісів на 2026 рік.

Шляхи досягнення

Головним джерелом фінансування запроектованих у виробничо-фінансовому плані лісогосподарських заходів є прибуток від реалізації заготовленої деревини. Для досягнення ефективнішого результату показників виконання запланованих заходів задля забезпечення вищих доходів у надлісництві необхідно приділити увагу підвищенню раціонального використання заготовленої деревини, збільшення відсотку виходу цінних сортиментів при розкрязуванні деревини; пошуку нових ринків та споживачів, які зацікавлені споживати високоякісну деревину заготовлену у сертифікованому підприємстві; перехід культури виробництва наближеного до природнього, що в свою чергу не лише в результаті може підвищити екологічність властивості насадження, а і здешевити витрати на проведення лісогосподарських заходів не пов'язаних із процесами лісозаготівлі; інвестувати у розвиток переробки хмизу, хворосту та іншої неліквідної деревини задля випуску готової продукції або напівфабрикатів

Залучення в місцеву економіку

Вся попенна плата від рубок формування і оздоровлення лісів, а також плата за користування землею та водою, надрами і податок за забруднення навколишнього середовища перераховується місцевим територіальним громадам. Крім того наступні податки із заробітної плати залишаються за місцевими громадами:

- ЄСВ;
- ПДФО;
- Військовий збір.

Надлісництвом проводиться забезпечення попиту місцевого населення в дровах паливних та діловій деревині в дозволених законодавством обсягах.

Надлісництво забезпечує місцеві органи інфраструктури дровами для опалення.

ДП «Ліси України» розширює рекреаційну мережу, лише за 2024 рік було створено 2 рекреаційні пункти по Басаличівському та Оратівському лісництві для відпочинку місцевого населення, а в 2025 році створено рекреаційний пункт в Гайсинському лісництві.

В зв'язку з військовим станом в Україні відвідування лісів місцевим населенням заборонено тому юридично і збір користостей лісу населенням заборонено.

Надлісництво забезпечує місцеве населення новорічною зеленню (ялинками), декоративним посадковим матеріалом.

При укладанні договорів підряду перевага надається місцевим підприємцям.

3. Характеристика лісових ресурсів

Розподіл площі Гайсинського надлісництва за категоріями

Таблиця 3.1 Розподіл площі Гайсинського надлісництва за категоріями

Назви підкатегорій лісів	Площа станом на 1.01.2026 року
--------------------------	--------------------------------

	га	%
1. Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення	14596,7	20,4
2. Рекреаційно-оздоровчі ліси	8206,6	11,5
3. Захисні ліси	7722,3	10,8
4. Експлуатаційні ліси	40958	57,3
Усього:	71483,6	100,0

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському призначенню, природним та економічним умовам району розташування підприємства.

Особливості ландшафту

Дані показники описані в першому розділі плану в підрозділі опис території надлісництва.

Економічні аспекти

До основної продукції надлісництва відноситься лісопродукція, деревна зелень, інші корисності лісу.

Надлісництвом розроблено орієнтовну сортиментну структуру по рубках головного користування і рубках формування і оздоровлення лісів на 2026 рік.

Сортиментна структура доводиться лісничим та підприємцям, що проводять заготівлю лісопродукції по кожній лісовій ділянці окремо.

В надлісництві розроблено процедуру моніторингу невиснажливого рівня обсягу заготівлі деревини та обов'язки по її виконанню покладено на інженера лісового господарства.

В надлісництві діє ряд заохочень для майстрів з лісозаготівель та працівників лісництва за заготівлю високовартісної лісопродукції та виконання та перевиконання завдань з реалізації деревини.

Таблиця 3.2 Групи продукції FSC, що входять до сфери дії сертифікату Гайсинського надлісництва

Тип продукції	Категорія матеріалу на виході
W1.1 Деревина у круглому вигляді (колоди)	FSC 100%
W1.2 Паливна деревина	FSC 100%
W1.3 Гілки	FSC 100%

Орієнтовна сортиментна структура РГК 2026 року згідно стандартів ДСТУ EN* по Гайсинському надлісництву філії "Центральний лісовий офіс" ДП "Ліси України"																							
Найменування сортиментів		Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні						РАЗОМ	
		всього	в тому числі					всього	в тому числі							всього	в тому числі						
			сосна	ялина	яліця	модрина	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	вільха	осика	тополя, верба		черешня
Лісопродукція- всього		0,734	0,734				66,180	27,598	17,336	2,798	16,955	0,039		1,454	3,878	3,555	0,009	0,018		0,296		70,792	
в т.ч:																							
Лісоматеріали круглі		0,451	0,451				26,054	13,849	7,414	0,655	3,770	0,011		0,355	1,297	1,285	0,005	0,005		0,002		27,802	
Дрова для промислового використання		0,220	0,220				21,136	7,670		5,255	0,180	7,871		0,160	0,763	0,663				0,100		22,119	
Дрова для непромислового використання		0,063	0,063				18,990	6,079		4,667	1,963	5,314	0,028	0,939	1,818	1,607	0,004	0,013		0,194		20,871	
З лісоматеріалів круглих за класами якості:																							
А		0,016	0,016				0,402	0,250		0,152				0,019	0,085	0,085						0,418	
В		0,080	0,080				2,274	1,086		0,614			0,555									2,439	
С		0,160	0,160				9,298	3,800		2,089	0,131	3,215	0,011	0,052	1,212	1,200	0,005	0,005		0,002		10,670	
D		0,195	0,195				14,080	8,713		4,559	0,524			0,284								14,275	
Орієнтовна сортиментна структура РФіО.Л 2026 року згідно стандартів ДСТУ EN* по Гайсинському надлісництву філії "Центральний лісовий офіс" ДП "Ліси України"																							
Найменування сортиментів		Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні						РАЗОМ	
		всього	в тому числі					всього	в тому числі							всього	в тому числі						
			сосна	ялина	яліця	модрина	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	вільха	осика	тополя, верба		черешня
Лісопродукція- всього		0,894	0,321	0,573			43,054	9,573		14,448	3,719	12,431	0,235	0,107	2,541	2,558	1,472		0,243	0,039	0,804		46,506
в т.ч:																							
Лісоматеріали круглі		0,044	0,042	0,002			7,790	1,023		5,322	0,236	1,049	0,024		0,136	0,141	0,121		0,012		0,008		7,975
Дрова для промислового використання		0,571		0,571			6,800	1,500		2,200	0,600	2,200			0,300	0,250	0,200				0,050		7,621
Дрова для непромислового використання		0,279	0,279				28,464	7,050		6,926	2,883	9,182	0,211	0,107	2,105	2,167	1,151		0,231	0,039	0,746		30,910
З лісоматеріалів круглих за класами якості:																							
А																							
В							0,012	0,005		0,005		0,002										0,012	
С		0,007	0,007				2,776	0,194		1,436	0,040	1,047	0,024		0,035	0,141	0,121		0,012		0,008		2,924
D		0,037	0,035	0,002			5,002	0,824		3,881	0,196			0,101									5,039
Орієнтовна сортиментна структура 2026 року згідно стандартів ДСТУ EN* по Гайсинському надлісництву філії "Центральний лісовий офіс" ДП "Ліси України"																							
Найменування сортиментів		Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні						РАЗОМ	
		всього	в тому числі					всього	в тому														

Орієнтовна сортиментна структура 2026 року згідно стандартів ДСТУ EN* по Гайсинському надлісництву філії "Центральний лісовий офіс" ДП "Ліси України"																							
																тис.кбм							
Найменування сортиментів	Хвойні						Твердолистяні								М'яколистяні							РАЗОМ	
	всього	в тому числі					всього	в тому числі							всього	в тому числі							
		сосна	ялина	ялічка	модрина	інші		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація		інші	липа	вільха	осика	тополя	верба		черешня
Лісопродуктів- всього	1,628	1,055	0,573				109,234	37,171		31,784	6,517	29,386	0,274	0,107	3,995	6,436	5,027	0,009	0,261	0,039	1,100		117,298
в т.ч:																							
Лісоматеріали круглі	0,495	0,493	0,002				33,844	14,872		12,736	0,891	4,819	0,035		0,491	1,438	1,406	0,005	0,017		0,010		35,777
Дрова для промислового використання	0,791	0,220	0,571				27,936	9,170		7,455	0,780	10,071			0,460	1,013	0,863			0,150			29,740
Дрова для непромислового використання	0,342	0,342					47,454	13,129		11,593	4,846	14,496	0,239	0,107	3,044	3,985	2,758	0,004	0,244	0,039	0,940		51,781
З лісоматеріалів круглих за класами якості:																							
А	0,016	0,016					0,402	0,250		0,152													0,418
В	0,080	0,080					2,286	1,091		0,619		0,557			0,019	0,085	0,085						2,451
С	0,167	0,167					12,074	3,994		3,525	0,171	4,262	0,035		0,087	1,353	1,321	0,005	0,017		0,010		13,594
Д	0,232	0,230	0,002				19,082	9,537		8,440	0,720				0,385								19,314

Заготівля новорічних ялинок 3500 шт;
Декоративний посадматеріал – 55 тис. шт;
Посадматеріал 150 тис. шт.

Диверсифікація діяльності

Працівники надлісництва постійно слідкують за потребами ринку деревини, та за потреби швидко вносять корективи для заготівлі певного виду деревини затребуваного на ринку.

В надлісництві широко розвивається рекреаційна діяльність, в кожному лісництві є що найменше один рекреаційний пункт для відпочинку населення.

4. Екологічні цінності

Виявлення і картування

В надлісництві постійно проводяться заходи, щодо виявлення особливо цінних лісових територій, репрезентативних ділянок, постійно проводяться роботи з виявлення видів занесених до Червоної книги України та видів та територій віднесених до Бернської конвенції.

Після виявлення вищеназваних територій проводиться картування даних територій.

Картування даних територій покладено на інженера ОЗЛ та інженера лісових культур.

Виявлення територій ОЦЗ, репрезентативних видів, та видів занесених до Червоної книги України проводиться за участю науковців, працівників НПП «Кармелюкове Поділля», державної лісової охорони, зацікавлених сторін та сторін чий інтереси зачеплено.

В надлісництві розроблено Процедуру моніторингу видів занесеної до Червоної книги України, Процедуру моніторингу ОЦЗ та репрезентативних ділянок. Моніторинг проводиться працівниками лісництв. Контроль за даними моніторингами покладено на інженерів з ОЗЛ, лісових культур та старшого есера.

Після проведення моніторингів проводиться планування заходів на посилення функцій ОЦЗ, збереження видів занесених до Червоної книги України та репрезентативних ділянок.

Планового-картографічні матеріали для плану лісоуправління додаються (Додаток 1).

Режим охорони

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про тваринний світ» під час здійснення будь-якої діяльності (у тому числі й лісогосподарських заходів), яка може вплинути на середовище перебування тварин та стан тваринного світу, є недопустимість погіршення середовища перебування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин (включаючи хордових та безхребетних).

Охорона Червонокнижних видів виявлених на території надлісництва відбувається відповідно до розроблених заходів щодо їх збереження відповідно до звіту про науково-дослідну роботу за темою: «Вивчити поширення рідкісних видів фауни та флори, занесених до «Червоної книги України», у лісах філії «Гайсинське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та розробити заходи щодо їх збереження» за 2024 рік, розробленого науковим співробітником Поліського філіалу УкрНДЛГА І. Т. Гуликом.

5. Природоохоронні заходи

Збереження біорізноманіття

Посадковими обов'язками державній лісовій охороні вмінено проводити постійний моніторинг лісів на предмет незаконних рубок та інших лісопорушень, в надлісництві відповідно до наказів по філії «Центральний лісовий офіс» проводяться рейди з залученням правоохоронних органів, громадських інспекторів, в пожежебезпечний період (органів ДСНС) та місцевих органів Держлісагенства на предмет виявлення лісопорушень та порушень мисливського господарства.

Збереження біорізноманіття відбувається під час відводів дерев в рубку та заготівлі деревини:

- при відводах рубок головного користування на ділянках залишаються старовікові дерева з розрахунку не менше 5 шт на 1 га в листяних насадженнях та 10 шт на 1 га в хвойних насадженнях;
- відведення всіх видів рубок проходить відповідно Постанови КМУ від 12.05.2023 року № 499. Дереву визначені Додатком 1 даної постанови в рубку не беруться;
- відповідно до Санітарних правил України дерева з дуплами та гніздами в рубку не беруться.
- після проведення рубок головного користування на ділянках залишається не менше 5 куб. м мертвої деревини, шляхом збирання порубкових решток в купи та вали для перегнивання, порубкові рештки на рубках формування і оздоровлення лісів залишаються на ділянках.

Очікується, що планована діяльність не матиме суттєвого впливу на види ЧКУ в межах Гайсинського надлісництва оскільки більшість з них виявлені у неексплуатаційних лісах. У місцях виявлення видів ЧКУ в межах надлісництва рекомендується не проектувати суцільних рубок головного користування. Окрім того, рекомендується проводити ретельний моніторинг видів ЧКУ на території господарської діяльності в наступні роки, а для підвищення обізнаності працівників – провести низку семінарів з ідентифікації видів ЧКУ у польових умовах.

Охорона раритетних видів

В 2024 році на території тодішньої філії «Гайсинське лісове господарство» науковим співробітником Поліського філіалу УкрНДІЛГА Ігорем Гуликом проведено роботу – «Вивчення поширення рідкісних видів фауни та флори, занесених до Червоної книги України». Під час вивчення визначено центри локалітетів (місцезнаходження) рідкісних видів тварин, рослин і грибів у розрізі лісництв філії «Гайсинське лісове господарство» та описано природоохоронні заходи.

На 2026 рік заплановані такі ж роботи провести по Дашівському, Погребищанському, Оратівському, Іллінецькому та Немирівському лісництвах.

На даний час визначення ОЦЗ та види занесені до Червоної книги України по даних лісництвах взяті з матеріалів лісовпорядкування (перелік ОЦЗ додається – Додаток 2).

Таблиця 5.1 Перелік рідкісних і зникаючих види флори та фауни занесених до Червоної книги України, до списку додатків Бернської Конвенції та регіонально рідкісних видів, ідентифікованих у межах лісового фонду Гайсинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

№	Назва		Квартал	Виділ
	Українська	Латинська	Дані не оприлюднюються	
Бритавське лісництво				
1	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
2	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
3	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
4	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
5	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
6	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
7	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
8	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
9	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
10	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
11	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		
12	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
13	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
14	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
15	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
16	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
17	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
18	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
19	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
20	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
21	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
22	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
23	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
24	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
25	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
26	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
27	Коручка широкол.	<i>Epipactis helleborine</i> L.		
28	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
29	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
30	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
31	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
32	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
33	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
34	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
35	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
36	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
37	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
38	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
39	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
40	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
41	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
42	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
43	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
44	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
45	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		

46	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
47	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
48	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
49	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
50	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
51	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
52	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
53	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
54	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
55	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
56	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
57	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
58	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
59	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
60	Булатка великоквіт.	<i>Cephalanthera Damasonium</i>		
61	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
62	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
63	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
64	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
65	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
66	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
67	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
68	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
69	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
70	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
71	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
72	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
73	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
74	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
75	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
76	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
77	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
78	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
79	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
80	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
81	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
82	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
83	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
84	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
85	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
86	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
87	В'язіль стрункий	<i>Securigera elegans</i>		
88	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
89	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
90	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
91	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
92	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
93	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
94	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
95	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
96	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
97	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
98	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
99	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
100	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
101	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
102	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
103	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
104	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
105	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		
106	Лілія лісова	<i>Lilium martagon L.</i>		

[illegible]

168	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
169	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
170	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
171	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
172	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
173	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
174	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
175	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
176	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
177	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
178	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
179	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
180	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
181	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
182	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
183	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
184	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
185	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
186	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
187	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
188	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
189	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
190	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
191	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
192	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
193	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
194	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
195	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
196	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
197	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
198	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
199	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
200	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
201	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
202	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
203	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
204	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
205	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
206	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
207	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
208	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
209	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
210	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
211	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
212	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
213	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
214	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
215	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>		
216	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
217	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
218	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
219	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
220	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
221	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
222	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
223	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
224	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
225	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
226	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
227	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
228	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		

229	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
230	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
231	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
232	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
233	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
234	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
235	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
236	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
237	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
238	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
239	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
240	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
241	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
242	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
243	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
244	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
245	Бруслина карликов.	<i>Euonymus nana M. Bieb.</i>		
246	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
247	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
248	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
249	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
250	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
251	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
252	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
253	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
254	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
255	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
256	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
257	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
258	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
259	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
260	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
261	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
262	Фіалка біла	<i>Viola alba</i>		
263	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
264	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
265	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
266	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
267	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
268	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
269	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
270	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
271	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
272	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
273	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
274	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
275	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
276	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
277	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
278	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
279	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
280	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
281	Берека	<i>Sorbus torminalis L.</i>		
282	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
283	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
284	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
285	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
286	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
287	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
288	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		
289	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis L.</i>		

[illegible]

Дохнянське лісництво				
351	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> L.		
352	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.		
353	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.		
354	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
355	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
356	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
357	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
358	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
359	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
360	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
361	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
362	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
363	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.		
364	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
365	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
366	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i>		
367	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
368	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
369	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
370	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
371	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
372	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
373	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
374	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
375	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
376	Берека	<i>Sorbus torminalis</i> L.		
377	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
378	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
379	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
380	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
381	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
382	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
383	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
384	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
385	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
386	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
387	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
388	Барвінок малий	<i>Vinca minor</i> L.		
389	Барвінок малий	<i>Vinca minor</i> L.		
390	Барвінок малий	<i>Vinca minor</i> L.		
391	Барвінок малий	<i>Vinca minor</i> L.		
Стратіївське лісництво				
392	Підсніжник білосн.	<i>Calanthus nivalis</i> L.		
Бершадське лісництво				
393	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>		
394	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>		
395	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>		
396	Коручка морозник.	<i>Epipactis helleborine</i>		
397	Бруслина карлик.	<i>Euonymus nana</i>		
398	Бруслина карлик.	<i>Euonymus nana</i>		
399	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
400	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
401	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
402	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i>		
403	Сон розкритий	<i>Pulsatilla patens</i>		
404	Сон розкритий	<i>Pulsatilla patens</i>		
405	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
406	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
407	Клокичка периста	<i>Staphylaea pinnata</i>		
Ободівське лісництво				

408	Коручка морозниковидна	<i>Epipactis helleborine</i>		
409	Орлан білохвостий	<i>Haliaeetus albicilla</i>		
410	Чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i>		
411	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i>		
412	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica</i>		
Суміське лісництво				
413	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>		
414	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
415	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
416	Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i>		
417	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
418	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
419	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
420	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
421	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
422	Чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i>		
423	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>		
424	Голуб синяк	<i>Columba oenas</i>		
Цибулівське лісництво				
425	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>		
426	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
427	Голуб синяк	<i>Columba oenas</i>		
428	Бруслина карликова	<i>Euonymus nana</i>		
429	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
430	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
431	Борідник паростковий	<i>Jovibarba sobolifera</i>		
432	Чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i>		
433	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i>		
434	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>		
435	Клокичка периста	<i>Staphylaea pinnata</i>		
Басаличівське лісництво				
436	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
437	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
438	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
439	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
440	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
441	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
442	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
443	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
444	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
Гайсинське лісництво				
445	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
446	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
447	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
448	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
449	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
Губницьке лісництво				
450	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i>		
451	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>		
452	Асплений чорний	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>		
453	Ведмедиця-господ.	<i>Callimorpha dominula</i>		
454	Вусач великий дуб.	<i>Cerambyx cergo</i>		
455	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
456	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
457	Соня садова	<i>Eliomys quercinus</i>		
458	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
459	Косарики черепитч.	<i>Gladiolus imbricatus</i>		
460	Косарики черепитч.	<i>Gladiolus imbricatus</i>		
461	Грифола кучерява	<i>Grifola frondosa</i>		
462	Подалірій	<i>Iphiclide podalirius</i>		

463	Півники сибірські	<i>Iris sibirica</i>		
464	Левкоринія білол.	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		
465	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
466	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>		
467	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>		
468	Жук-самітник	<i>Osmoderma barnabita</i>		
469	Жовна зелена	<i>Picus viridis</i>		
470	Сон лучний	<i>Pulsatilla pratensis</i>		
471	Листочня кучерява	<i>Sparassis crispa</i>		
472	Полоз лісовий	<i>Zamenis longissimus</i>		
Ладизинське лісництво				
473	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>		
474	Стрічкарка блакитна	<i>Catocala fraxini</i>		
475	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
476	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
477	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
478	Левкоринія білолоба	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		
Ситківське лісництво				
479	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
480	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
481	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
482	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
483	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
484	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
485	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
486	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
487	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
488	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
489	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
490	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
491	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
492	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
493	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
494	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
495	Підсніжник білосн.	<i>Galanthus nivalis</i>		
496	Чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i>		
497	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
498	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>		
Соболівське лісництво				
499	Тхір чорний	<i>Mustela putorius</i>		
500	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
501	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
502	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
503	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
504	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>		
Дашівське лісництво				
505	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
506	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
507	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
508	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
509	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
510	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>		
511	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
512	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
513	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
514	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
515	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		

516	Скополія карніол.	<i>Scopolia carniolica Jacq.</i>		
517	Любка зеленівіткова	<i>Platanthera chlorantha Cust</i>		
518	Любка зеленівіткова	<i>Platanthera chlorantha Cust</i>		
519	Любка зеленівіткова	<i>Platanthera chlorantha Cust</i>		
520	Любка зеленівіткова	<i>Platanthera chlorantha Cust</i>		
521	Любка зеленівіткова	<i>Platanthera chlorantha Cust</i>		
522	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
523	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
524	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
525	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
526	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
527	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>		
528	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
529	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
530	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
531	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
532	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
533	Коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i>		
534	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis L.</i>		
535	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis L.</i>		
536	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis L.</i>		
537	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis L.</i>		
538	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis L.</i>		
539	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
540	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
541	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
542	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
543	Жук-олень	<i>Lucanus cervus cervus</i>		
544	Вусач великий	<i>Cerambyx cerdo</i>		
545	Вусач великий	<i>Cerambyx cerdo</i>		
546	Красуня блискуча	<i>Calopteryx splendens</i>		
547	Красуня блискуча	<i>Calopteryx splendens</i>		
548	Красуня блискуча	<i>Calopteryx splendens</i>		
549	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>		
550	Стрілка прикрашена	<i>Coenagrion ornatum</i>		
551	Стрілка прикрашена	<i>Coenagrion ornatum</i>		
552	Стрілка прикрашена	<i>Coenagrion ornatum</i>		
553	Стрілка прикрашена	<i>Coenagrion ornatum</i>		
554	Стрілка чудова	<i>Coenagrion pulchellum</i>		
555	Стрілка чудова	<i>Coenagrion pulchellum</i>		
556	Стрілка чудова	<i>Coenagrion pulchellum</i>		
557	Стрілка чудова	<i>Coenagrion pulchellum</i>		
558	Тонкохвіст елегантний	<i>Ischnura elegans</i>		
559	Тонкохвіст елегантний	<i>Ischnura elegans</i>		
560	Тонкохвіст елегантний	<i>Ischnura elegans</i>		
Іллінецьке лісництво				
561	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
562	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
563	Сова вухата	<i>Asio otus</i>		
564	Підорлик малий	<i>Clanga pomarina</i>		
565	Скопа	<i>Pandion haliaetus</i>		
Немирівське лісництво				
566	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>		
567	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
568	Жук-самітник	<i>Osmoderma barnabita</i>		
569	Ведмедиця господня	<i>Callimorpha dominula</i>		
570	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i>		
571	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i>		
572	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i>		

573	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i>		
574	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i>		
575	Горностай	<i>Mustela erminea L.</i>		
576	Горностай	<i>Mustela erminea L.</i>		
577	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i>		
578	Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cerdo</i>		
579	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
580	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
Оратівське лісництво				
581	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
582	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
583	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
584	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
585	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>		
586	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>		
587	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>		
588	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>		
589	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>		
590	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
591	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
592	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i>		
593	Мнемозина	<i>Parnassius mnemosyne</i>		
594	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i>		
595	Кажан пізний	<i>Eptesicus serotinus</i>		
596	Нетопир Натузіуса	<i>Pipistrellus nathusii</i>		
597	Нерозень	<i>Anas strepera</i>		
598	Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cerdo</i>		
599	Горностай	<i>Mustela erminea L.</i>		
600	Мишівка лісова	<i>Sicista betulina Pallas</i>		
601	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>		
602	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>		
603	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>		
604	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>		
Погребищенське лісництво				
605	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>		
606	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>		
607	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>		
608	Чапля мала біла	<i>Egretta garzetta</i>		
609	Орел степовий	<i>Aquila nipalensis</i>		
610	Орлан білохвостий	<i>Haliaeetus albicilla</i>		
611	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>		
612	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>		
613	Підорлик малий	<i>Clanga pomarina</i>		
Плисківське лісництво				
614	Нетопир Натузіуса	<i>Pipistrellus nathusii</i>		
615	Кажан пізний	<i>Eptesicus serotinus</i>		
616	Кажан пізний	<i>Eptesicus serotinus</i>		
617	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>		
618	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>		
619	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i>		

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – ст. 11 Закону України «Про Червону книгу

України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

Водоохоронні зони

Ліс має високі водоохоронні та водорегулювальні функції. Він сприяє зменшенню поверхневого стоку, підтриманню рівня водності рік, запобігає замулюванню їх продуктами ерозії, поліпшує якість води, захищає водні джерела від виснаження і забруднення.

Під час провадження планової діяльності на території надлісництва суттєвого впливу на водні об'єкти не очікується, оскільки виділені лісові смуги уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою КМУ України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16 травня 2007 року № 733 віднесені до категорії захисних лісів.

Основним видом можливого впливу лісгосподарської діяльності на водні об'єкти є забруднення водотоків відходами виробництва, порушенням гідрологічного режиму водних об'єктів.

Для мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище, надлісництво передбачає обмеження господарської діяльності в прибережній захисній смузі водних об'єктів, в тому числі – заборонено засмічення водостоків порубковими рештками, відходами, будівництво тимчасових настилів через водотоки при переправі лісозаготівельної техніки; трелювання і вивезення лісопродукції через водотоки; заборона прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них; обмежене проведення рубок головного користування поблизу водних об'єктів; забороняється знищення тварин, руйнування їхнього житла та інших споруд (нір, хаток, лігв, гнізд, мурашників, бобрових загат тощо), порушення середовища існування тварин і погіршення умов їх розмноження;

Господарська діяльність спрямовується на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

Ґрунтозахисні заходи

Більшість ґрунтів надлісництва мають високу природну родючість і (темно-сірі опідзолені і чорноземи типові) сприятливі водно-фізичні властивості, високу водопроникність і водостійкість агрегатів), містять багато гумусу, достатню кількість загальних і доступних рослинам форм елементів живлення, мають нормальну, або слабо кислу реакцію ґрунтового розчину.

При проведенні рубок головного користування та лісовідновлення на

лісову підстилку та поверхню ґрунтів може здійснюватися вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватися при лісозаготівлі. З метою мінімізації впливу та збереженню ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам, під час лісозаготівлі будуть використовуватися машини та механізми, що забезпечують мінімальне фізичне пошкодження ґрунтів та їх збереження в природному стані. Рациональне ведення лісогосподарської діяльності, у тому числі і рубки різного призначення не завдаватимуть негативного впливу довкіллю. Відмінності у розвитку ґрунтового покриву виключно локальні (пошкодження під час трелювання та вивезення деревини).

Оцінка впливу на довкілля

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив планованої діяльності, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища.

Оцінка впливу на навколишнє середовище (далі –ОВНС) проводиться до початку будь яких лісогосподарських заходів і складається з виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище запланованої господарської. Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

Основні принципи процедури ОВНС:

- інформування прийнятих рішень – прийняті рішення базується на надійній достовірній інформації;
- відповідальність – чітко визначаються відповідальні особи;
- відкрита консультація – проводиться з усіма зацікавленими сторонами (у відкритій формі);
- в процесі приймають участь спеціалісти з певних питань, які дають конкретні висновки щодо оцінки впливу запланованих заходів на довкілля;
- пом'якшувальні заходи – розглядаються додаткові заходи, які понизять, або повністю усунуть негативний вплив і пом'якшують вплив запланованих дій;
- проведення коригуючих дій – при виявленні невідповідності в процесі роботи, застосовуються коригуючі дії щодо їх виправлення.

В залежності від виду планованої діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються – лісничі, помічники лісничих, працівники лісового відділу підприємства. Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенезу, включають підвищення ефективності їх екологічного

використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біорізноманіття.

Проектом передбачається виконання лісогосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективного впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

ПРОЕКТ

6. План господарських заходів

Розрахункова лісосіка

В процесі рубки і після неї створюються нові екологічні умови для рослин і тварин, в зв'язку з чим, повинен враховуватися зв'язок між потенційно можливими порушеннями природного середовища і мінімізацією наслідків рубки.

Лісозаготівельні роботи безпосередньо пов'язані з етапом планування рубок. Розрахунок обсягів заготівлі деревини по площі і запасу, розміщення лісосік, терміни примикання лісосік і інші питання дуже актуальні для мінімізації впливу на навколишнє середовище.

На даний час на території надлісництва діє 3 розрахункові лісосіки на філію «Гайсинське лісове господарство» на філію «Іллінецьке лісове господарство» та на ДП «Дашівське досвідне лісомисливське господарство».

Філія «Гайсинське лісове господарство»

Розрахункова лісосіка затверджена наказом Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України від 28.02.2024 року № 217 для філії «Гайсинське лісове господарство» ДП «Ліси України» в розмірі 68,81 тис. м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарських секціях:

- соснова – 1,80 тис. м³;
- дубова – 43,93 тис. м³;
- ясеневі – 18,15 тис. м³;
- грабова – 4,93 тис. м³;

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів:

- рекреаційно-оздоровчі – 4,33 тис. м³;
- захисні ліси – 6,74 тис. м³;
- експлуатаційні ліси – 57,74 тис. м³.

Філія «Іллінецьке лісове господарство»

Розрахункова лісосіка затверджена наказом Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України від 07.11.2024 року № 1415 для філії «Іллінецьке лісове господарство» ДП «Ліси України» в розмірі 38,23 тис. м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарських секціях:

- соснова – 0,21 тис. м³;
- дубова – 15,42 тис. м³;
- ясеневі – 15,12 тис. м³;
- грабова – 6,50 тис. м³;
- березова – 0,50 тис. м³;
- чорновільхова – 0,38 тис. м³;
- тополева – 0,10 тис. м³;

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів:

- рекреаційно-оздоровчі – 6,30 тис. м³;
- захисні ліси – 2,15 тис. м³;
- експлуатаційні ліси – 29,78 тис. м³.

ДП «Дашівське досвідне лісомисливське господарство»

Розрахункова лісосіка затверджена наказом Міністерства захисту довкілля

і природних ресурсів України від 22.11.2012 року № 602 для ДП «Дашівське ДЛМГ» в розмірі 38,23 тис. м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарських секціях:

- ялинова – 2,00 тис. м³;
- дубова – 1,29 тис. м³;
- ясеневі – 3,20 тис. м³;
- грабова – 2,50 тис. м³;
- березова – 0,12 тис. м³;
- чорновільхова – 0,20 тис. м³;

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів:

- рекреаційно-оздоровчі – 0,13 тис. м³;
- експлуатаційні ліси – 9,19 тис. м³.

Загальний обсяг заготівлі деревини запланований надлісництвом від рубок головного користування становитиме 92,31 тис. м³.

Оцінка впливу діяльності надлісництва на лісове середовище включає в себе набір лісосічного фонду в рубку. Набір ділянок в рубку проводиться по лісництвах у відповідності з розрахунковою лісосікою по матеріалах базового лісовпорядкування. При наборі ділянок в рубку суворо дотримуються Правил рубок головного користування, затверджених Наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 р. № 364.

Відомість набраних в рубку ділянок звіряється з картами особливо цінних для збереження лісів, що унеможлиблює включення лісів високої природоохоронної цінності в рубку.

План рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

Таблиця 6.1 Розраховані об'єми рубок

Вид рубки	Щорічний розмір рубок догляду			
	Площа, га	Загальна маса, тис.куб.м.	Ліквідна маса, тис.куб.м.	Ділова, тис.куб.м.
Ситківецьке лісництво				
Освітлення	23,7	0,06		
Прочищення	21,1	0,16	0,04	
Проріджування	48,1	0,83	0,68	0,1
Прохідна рубка	49,1	1,71	1,52	0,44
Разом рубок догляду	142	2,76	2,24	0,54
Вибіркова санітарна рубка	96,3	1,01	0,93	0,18
Разом по лісництву	238,3	3,77	3,17	0,72
Гайсинське лісництво				

Освітлення	35,3	0,09		
Прочищення	41,1	0,28	0,07	
Проріджування	39,5	0,81	0,68	0,08
Прохідна рубка	65,5	2,44	2,19	0,64
Разом рубок догляду	181,4	3,62	2,94	0,72
Вибіркова санітарна рубка	164,8	1,15	1,06	0,21
Разом по лісництву	346,2	4,77	4	0,93
Басаличівське лісництво				
Освітлення	27,2	0,05		
Прочищення	27,2	0,16	0,04	
Проріджування	44,3	0,73	0,62	0,09
Прохідна рубка	115,4	4,07	3,62	1,04
Разом рубок догляду	214,1	5,01	4,28	1,13
Вибіркова санітарна рубка	96,8	0,65	0,6	0,12
Разом по лісництву	310,9	5,66	4,88	1,25
Ладизинське лісництво				
Освітлення	25,2	0,08		
Прочищення	23	0,14	0,04	
Проріджування	12,6	0,27	0,22	0,03
Прохідна рубка	56,5	2,15	1,89	0,6
Разом рубок догляду	117,3	2,64	2,15	0,63
Вибіркова санітарна рубка	78,5	0,57	0,52	0,1
Разом по лісництву	195,8	3,21	2,67	0,73
Губницьке (Соболівське) лісництво				
Освітлення	9	0,02		
Прочищення	10,8	0,08	0,02	
Проріджування	10,6	0,13	0,12	0,01
Прохідна рубка	11,3	0,37	0,32	0,08
Разом рубок догляду	41,7	0,6	0,46	0,09
Вибіркова санітарна рубка	95,1	0,97	0,9	0,18
Разом по лісництву	136,8	1,57	1,36	0,27
Губницьке лісництво				
Освітлення	24,7	0,07		
Прочищення	26,7	0,25	0,06	
Проріджування	18,6	0,32	0,27	0,03
Прохідна рубка	30,2	1,17	1,04	0,33
Разом рубок догляду	100,2	1,81	1,37	0,36
Вибіркова санітарна рубка	141,2	1,49	1,37	0,27
Разом по лісництву	241,4	3,3	2,74	0,63
Сумівське лісництво				
Освітлення	41,3	0,14		
Прочищення	44,1	0,39	0,1	
Проріджування	34,4	0,79	0,67	0,09
Прохідна рубка	47,6	1,6	1,42	0,43
Разом рубок догляду	167,4	2,92	2,19	0,52
Вибіркова санітарна рубка	134,9	3,18	2,94	0,61
Разом по лісництву	302,3	6,1	5,13	1,13
Цибулівське лісництво				
Освітлення	35	0,13		
Прочищення	23,4	0,23	0,07	
Проріджування	38,3	1,03	0,87	0,12
Прохідна рубка	117,1	5,73	5,1	1,51
Разом рубок догляду	213,8	7,12	6,04	1,63
Вибіркова санітарна рубка	272	7,19	6,56	1,32
Разом по лісництву	485,8	14,31	12,6	2,95
Ободівське лісництво				
Освітлення	33,2	0,12		
Прочищення	25,2	0,2	0,06	
Проріджування	17,9	0,44	0,37	0,05
Прохідна рубка	107,3	5,8	5,16	1,55
Разом рубок догляду	183,6	6,56	5,59	1,6

Вибіркова санітарна рубка	272	7,26	6,71	1,34
Разом по лісництву	455,6	13,82	12,3	2,94
Бершадське лісництво				
Освітлення	54,5	0,22		
Прочищення	48,4	0,47	0,14	
Проріджування	36,5	0,78	0,68	0,1
Прохідна рубка	135,1	4,4	3,91	1,15
Разом рубок догляду	274,5	5,87	4,73	1,25
Вибіркова санітарна рубка	504,4	14,66	13,34	2,65
Разом по лісництву	778,9	20,53	18,07	3,9
Дохнянське лісництво				
Освітлення	25,6	0,05		
Прочищення	29,9	0,22	0,12	
Проріджування	48,3	0,75	0,67	0,11
Прохідна рубка	14,8	3,6	0,33	13
Разом рубок догляду	118,6	4,62	1,12	13,11
Вибіркова санітарна рубка	230,2	3	2,76	0,54
Разом по лісництву	371,1	6,26	5,47	1,23
Дохнянське (Бритацьке) лісництво				
Освітлення	20,7	0,1		
Прочищення	29	0,19	0,05	
Проріджування	16,5	0,32	0,26	0,04
Прохідна рубка	2	0,08	0,07	0,02
Разом рубок догляду	68,2	0,69	0,38	0,06
Вибіркова санітарна рубка	206,6	2,24	2,12	0,41
Разом по лісництву	274,8	2,93	2,5	0,47
Червоногреблянське лісництво				
Освітлення	7,1	0,04		
Прочищення	26,4	0,2	0,06	
Проріджування	37	0,51	0,44	0,05
Прохідна рубка	6,5	0,18	0,16	0,05
Разом рубок догляду	77	0,93	0,66	0,1
Вибіркова санітарна рубка	62,9	0,66	0,62	0,12
Разом по лісництву	139,9	1,59	1,28	0,22
Червоногреблянське (Стратіївське) лісництво				
Освітлення	15,4	0,05		
Прочищення	39,4	0,23	0,07	
Проріджування	13,2	0,17	0,14	0,02
Прохідна рубка	10,9	0,4	0,35	0,1
Разом рубок догляду	78,9	0,85	0,56	0,12
Вибіркова санітарна рубка	125,6	1,54	1,43	0,27
Разом по лісництву	204,5	2,39	1,99	0,39
Погребищенське лісництво				
Освітлення	20,7	0,06		
Прочищення	8,3	0,06	0,03	
Проріджування	8,1	0,11	0,1	
Прохідна рубка	24,1	0,9	0,8	0,16
Разом рубок догляду	61,2	1,13	0,93	0,16
Вибіркова санітарна рубка	39	0,25	0,2	0,03
Разом по лісництву	100,2	1,38	1,13	0,19
Погребищенське (Плисківське) лісництво				
Освітлення	19,3	0,05		
Прочищення	9,8	0,05	0,04	
Проріджування	13,2	0,23	0,21	0,01
Прохідна рубка	42,5	1,74	1,57	0,34
Разом рубок догляду	84,8	2,07	1,82	0,35
Вибіркова санітарна рубка	108,5	1,41	1,4	0,41
Разом по лісництву	193,3	3,48	3,22	0,76
Немирівське лісництво				
Освітлення	52,4	0,13		
Прочищення	20,8	0,12	0,08	

Проріджування	27,2	0,4	0,32	0,02
Прохідна рубка	92,4	3,61	3,27	0,68
Разом рубок догляду	192,8	4,26	3,67	0,7
Вибіркова санітарна рубка	138	1,44	1,26	0,16
Разом по лісництву	330,8	5,7	4,93	0,86
Іллінецьке лісництво				
Освітлення	39	0,1		
Прочищення	21,6	0,15	0,09	
Проріджування	28,7	0,39	0,34	0,03
Прохідна рубка	70,6	2,8	2,54	0,53
Разом рубок догляду	159,9	3,44	2,97	0,56
Вибіркова санітарна рубка	63	0,69	0,53	0,08
Разом по лісництву	222,9	4,13	3,5	0,64
Оратівське лісництво				
Освітлення	17,4	0,05		
Прочищення	15,2	0,11	0,07	
Проріджування	10,3	0,12	0,1	
Прохідна рубка	39	1,7	1,53	0,3
Разом рубок догляду	81,9	1,98	1,7	0,3
Вибіркова санітарна рубка				
Разом по лісництву	81,9	1,98	1,7	0,3
Дашівське лісництво (матеріали лісовпорядкування не затверджені)				
Освітлення	25,6	0,05		
Прочищення	29,9	0,22	0,12	
Проріджування	48,3	0,75	0,67	0,11
Прохідна рубка	14,8	0,37	0,33	0,13
Разом рубок догляду	118,6	1,39	1,12	0,24
Вибіркова санітарна рубка				
Разом по лісництву	118,6	1,39	1,12	0,24
Разом по надлісництву				
Освітлення	552,3	1,66	0	0
Прочищення	521,3	3,91	1,37	0
Проріджування	551,6	9,88	8,43	1,09
Прохідна рубка	1052,7	44,82	37,12	23,08
Разом рубок догляду	2677,9	60,27	46,92	24,17
Вибіркова санітарна рубка	2829,8	49,36	45,25	9
Разом по лісництву	5530	108,27	93,76	20,75

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Правил поліпшення якісного складу лісів». Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України № 555 від 27.07.1995 р.

Таблиця 6.2 Обсяги запроектованих РФОЛ на 2026 рік

Показники	Всього куб.м	у тому числі:		
		3 місяці	6 місяців	9 місяців
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства, усього, площа га (1+2+3)	3073	768	1536	2304
загальна маса	69175	14044	28088	42132
ліквід	55022	14255	28510	42765
ділова	8275	4743	9486	14229
дрова	46747	9087	18174	27261
1. Рубки догляду за лісом всього, площа - га (а+б+в+г)	2177	544	1088	1632
загальна маса	56175	14044	28088	42132
ліквід	44022	11005	22010	33015
ділова	7975	1993	3986	5979
дрова	36047	9012	18024	27036

з них а) освітлення, площа - га	446	111	222	333
загальна маса	2141	535	1070	1605
ліквід				
ділова				
дрова				
б) прочищення, площа - га	398	100	200	300
загальна маса	4058	1015	2030	3045
ліквід	322	80	160	240
ділова				
дрова	322	80	160	240
в) проріджування, площа - га	369	92	184	276
загальна маса	7320	1830	3660	5490
ліквід	7188	1797	3594	5391
ділова	27	6	12	18
дрова	7161	1791	3582	5373
г) прохідні рубки, площа - га	964	241	482	723
загальна маса	42656	10664	21328	31992
ліквід	36512	9128	18256	27384
ділова	7948	1987	3974	5961
дрова	28564	7141	14282	21423
2. Інші види рубок				
формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства всього, площа - га (а+б+в+г+д+ж)	896	224	448	672
загальна маса	13000	3250	6500	9750
ліквід	11000	2750	5500	8250
ділова	300	75	150	225
дрова	10700	2675	5350	8025
а) Санітарні рубки всього, площа - га	896	224	448	672
загальна маса	13000	3250	6500	9750
ліквід	11000	2750	5500	8250
ділова	300	75	150	225
дрова	10700	2675	5350	8025
з них: - вибіркові санітарні рубки, площа - га	896	224	448	672
загальна маса	13000	3250	6500	9750
ліквід	11000	2750	5500	8250
ділова	300	75	150	225
дрова	10700	2675	5350	8025

Планується технологія розробки лісосік механізованим способом на базі бензомоторних пил, яка цілком прийнятна для всіх видів суцільних рубок, а також поступових і вибіркових способів рубок з обмеженим об'ємом вирубки дерев. Валку дерев виконують такими прийомами: огляд дерева, підготовка робочого місця, підпил, зрізання і зіштовхування дерева з пня в заданому напрямі, перехід до наступного дерева. При використанні бензопил на звалюванні дерев, обрізуванні сучків та розкрязуванні стовбурів на сортименти, та колісного трактора – на збиранні і транспортуванні деревини, лісосічні роботи виконуються бригадою із 5-7 робітників, у склад якої входять 2–3 ланки лісорубів, які включають звалювальника і його помічника. Ланки лісорубів виконують звалювання дерев, обрізування гілок і сучків, розмітку стовбура по довжині сортиментів, та проводять його розкрязування.

При складанні карти технологічного процесу розробки лісосік враховуються вимоги і норми екологічного законодавства, в тому числі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про природно-заповідний фонд України» тощо.

Технологічну схему рубок та основних лісосічних робіт виконують із залученням наступних технічних засобів:

- бензomotorні пили: Husqvarna-365, STIHL MS 361, (пили приватних підприємств,

які надають послуги по заготівлі лісопродукції) та пили власних бригад STIHL MS 361, STIHL MS 462, STIHL MS 661;

- для збирання і транспортування, трелювання деревини використовують лісовозні машини та трактори укомплектовані гідроманіпулятором;

- для трелювання використовують трелювальні колісні трактори.

При валці дерев забороняється:

- залишати недопили, підрубані або завислі в процесі валки дерева;
- збивати одне або кілька підпиляних дерев іншим деревом (групове звалювання);

- спилювати дерево, на яке спирається зависле, або обрубувати сучки, на які дерево спирається;

- збивати зависле дерево валкою на нього іншого дерева;

- підрубувати коріння, комель або пень завислого дерева;

- знімати трактором зависле дерево одночасно з набором пачки дерев або хлистів для їх трелювання.

Знімають завислі дерева трактором, лебідкою або за допомогою кінної тяги з відстані не менше 35 м. При цьому канат (трос) зміцнюють на комлі і зтягують дерево під кутом або уздовж його осі. За наявності декількох завислих дерев кожне з них знімають окремо.

Трелювання зрубаної деревини планується тракторами заздалегідь підготовленим волоком. При підготовці волока прибирають дерева, великі камені, трусок, вирубують чагарник і підріс, зрізають пні і купини урівень із землею, засипають ями, застеляють заболочені ділянки. Ширина волока повинна бути не менше 5 м (по косогуру – не менше 7 м).

При трелюванні не допускається:

- перебувати чокерівнику ближче 10 м від формованої пачки дерев (хлистів) і рухатися з нею трактора;

- під час руху переходити через канат, поправляти зцепку, відчіплювати або причіплювати дерева, відчіплювати чокер, що зачепився, їхати по деревах, що трелюються;

- рухати трактор з місця без подачі звукового сигналу, включати лебідку і починати рух без сигналу чокерівника, не переконавшись у тому, що він знаходиться в безпечній зоні.

При трелюванні в темний час має працювати не менше двох осіб. Вони повинні бути забезпечені автономними засобами освітлення, за допомогою яких можна подавати сигнали і безпечно пересуватися. Забороняється прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних і 10 метрів від тимчасових водотоків, у місцях витоків річок і навколо них.

Утворення порубкових решток – це невід’ємна частина лісосічних робіт. Вони створюють ускладнення при роботах на лісосіці, зокрема для трелювання лісу, валки дерев, також заважають підготовці ґрунту для висадки лісових культур,

підвищують пожежну небезпеку і провокують виникнення лісових пожеж, погіршення санітарного стану лісу та ін. Надлісництво в повній мірі дотримується Правил пожежної безпеки в лісах України (постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2004 за № 278).

Залежно від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

- рівномірне розкидання подрібнених решток до 1 м на площі рубки.
- збір порубкових решток у купи та вали для перегнивання.

Місце обрубки сучків повинно бути визначено технологічною картою. Обрубку ведуть в чоботях, доброякісною справною сокирою з сокирищем з сухої твердої деревини з потовщенням на кінці. Обрубку виконують в напрямку від комля до вершини, розташовуючись з протилежного боку дерева від сучків, що обрубуються. Забороняється обрубувати або обрізати сучки, стоячи на поваленому дереві або осідлавши його, у нестійко лежачого дерева, а також кількома працівниками у одного дерева. При очищенні дерев від сучків за допомогою моторних інструментів не можна працювати вночі. Пила повинна ковзати по стовбуру і спиратися про нього.

При обрізанні сучків верхньої і бічних частин стовбура ступні ніг працівника повинні бути на відстані 30–40 см один від одного і в 10–12 см від дерева. За відпилювання нижніх гілок, на які спирається дерево, необхідно вжити заходів, що виключають падіння стовбура на ноги. Ноги працівника повинні знаходитися в 30–40 см від стовбура. Сучки з боку працівника спилують верхньою гілкою ланцюга рухом пилки від себе. Напружені сучки зрізують за два прийоми: спочатку підрізають напружені волокна, а потім – врівень зі стовбуром. Довгі сучки (щоб уникнути затиску пильного апарату) спочатку відпилюють на відстані 1–1,5 м від основи, а потім – врівень зі стовбуром.

При переході від одного дерева до іншого пильний апарат повинен бути загальмований або слід вимкнути двигун. Не дозволяється пиляння кінцевим елементом пильного апарату (небезпека відкидання пили на працівника), з тупим ланцюгом, заправляти бачок паливом при працюючому двигуні, використовувати масу тіла для додаткового натискання на моторний інструмент.

Лісорозведення та лісовідновлення

Для розв'язання проблеми безперервного і невиснажливого лісокористування, першорядним значенням має бути відтворення лісових ресурсів, вирощування високопродуктивних лісових насаджень відповідно до типу лісорослинних умов, одержання максимального приросту при мінімальних економічних затратах.

В ревізійному періоді (протягом року) відтворення лісів проектується здійснювати шляхом лісовідновлення на зрубках поточного і попереднього року, а також шляхом лісорозведення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини, пустирі, передані земельні ділянки під лісорозведення). Запроектовані щорічні обсяги відтворення лісів по лісництвах згідно матеріалів

лісовпорядкування наведені в таблиці нижче.

Таблиця 6.3 Запроектовані обсяг з відтворення лісів у розрізі лісництва
Гайсинського надлісництва на 2026 р., га

Назви лісництв	Лісовідновлення			Лісорозведення	Усього
	лісові культури	природне поновлення	разом		
Бершадське	34,7		34,7		34,7
Сумівське	12,4		12,4		12,4
Ситківцеве	10,4		10,4		10,4
Ладизинське	8,8		8,8		8,8
Цибулівське	31,7		31,7		31,7
Губницьке	14		14		14,0
Губницьке (Соболівське)	10,3		10,3		10,3
Басаличівське	10,5		10,5		10,5
Ободівське	8,9	4,5	13,4		13,4
Гайсинське	36,2	2,6	38,8		38,8
Погребищенське	0,6		0,6	9,1	9,7
Погребищенське (Плисківське)	12,5		12,5		12,5
Немирівське	21		21		21,0
Іллінецьке	13,7		13,7	2	15,7
Оратівське	0,7		0,7		0,7
Дашівське	6,4		6,4		6,4
Разом	232,8	7,1	239,9	11,1	251,0

Проекти на створення лісових культур складаються за схемами змішування порід в залежності від типу лісорослинних умов та характеристики лісокультурної площі відповідно до проектів організації та розвитку лісового господарства.

Обробіток ґрунту – це дія механічними або ручними знаряддями на ґрунт, що сприяє поліпшенню його фізичних, хімічних, біохімічних властивостей, водного і теплового режиму, активізації діяльності ґрунтової фауни, нейтралізації шкідливого впливу трав'яної рослинності з метою створення сприятливих умов для кореневого живлення деревних і чагарникових рослин.

Обробіток ґрунту є однією з основних умов успішного приживлення, збереження і росту штучних лісових насаджень.

Залежно від типу лісорослинних умов і категорій лісокультурних площ відповідно до проекту лісовпорядкування лісового господарства, обробіток ґрунту під лісові культури проводиться за різними технологічними схемами, куди входять певні способи: оранка, влаштування та прокладання терас, гряд, ямок, борозен, скиб, лунок, а також розпушення, фрезерування, дискування, лушення, культивация, боронування і коткування.

Суцільний обробіток ґрунту вимагає високих трудозатрат, тому не застосовується.

Частковий обробіток ґрунту – прокладання борозен, смуг, валів або створення ямок, площадок, терас. Із усіх видів часткового механізованого обробітку ґрунту найчастіше застосовується прокладання смуг у двох варіантах: оранка смугами на одному рівні із землею; створення мікропідвищень у вигляді

скиб або гребенів.

Обробіток ґрунту найчастіше проходить за опомогою ПКЛ-70 або КЛБ-1,7, КЛБ-1,8 КЛБ-2,2-Б.

Сприяння природному поновленню буде проводитись шляхом збереження та догляду за підростом господарсько-цінних порід при проведенні рубок, а також шляхом мінералізації ґрунтового покриву шляхом осіннього рихлення ґрунту, з метою створення максимально сприятливих умов для появи сходів лісотвірних порід.

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийняті у середньому 6 років.

Із запланованими на 2026 рік обсягами заходів по лісовідновленню та лісокультурному виробництву можна ознайомитись у таблиці, що подана нижче.

Таблиця 6.4 Заплановані заходи по лісокультурному виробництву в Гайсинському надлісництві на 2026 р.

Найменування робіт, заходів	Відтворення лісів - всього				
	Один. вимір.	План на 2026 р.	на землях, наданих у постійне користування		
			всього	в тому числі	
				відновлення лісів	захисне л/розвед.
Садіння і висівання лісу - всього	га	243,9	243,9	232,8	11,1
Природне поновлення	га	7,1	7,1	7,1	
в т. ч. сприяння природному поновленню	га	7,1	7,1	7,1	
Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний - всього	га	3675,1	3675,1	3509,3	165,8
в т. ч. ручним способом	га	918,8	918,8	877,3	41,5
Обробіток ґрунту під лісові культури наступного року - всього	га	159	159	159	
Заготівля лісового насіння - всього	кг	12500	12500	12500	
жолудів дуба звичайного	кг	12000	12000	12000	
із всього селекційне лісове насіння	кг	2000	2000	2000	
Посів у розсадниках насіння деревних і чагарникових порід - всього	га	3	3	3	
селекційного насіння	га	0,6	0,6	0,6	
Вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою	тис. шт.	210	210	210	
Вирощування стандартних саджанців	га	6,2	6,2	6,2	
	тис. шт.	56,4	56,4	56,4	
Вирощування садивного матеріалу на площах з крапельним зрошенням	га	0,15	0,15	0,15	
Переведення лісокультур у вкриті лісовою рослинністю землі	га	324	324	308	16
Переведення ділянок з природним поновленням у вкриті лісовою рослинністю землі	га	4	4	4	

Охорона лісів від пожеж

У відповідності до існуючих нормативів проведено протипожежне впорядкування (згідно матеріалів базового лісовпорядкування), яке включає комплекс правових, організаційних, технічних, лісгосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної небезпеки в лісі, підвищення пожежостійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду.

В основу проектування покладені положення «Правила пожежної безпеки в лісах України» (2005), «Положення про лісові пожежні станції» (2006), узгоджені з лісгосподарськими підприємствами основні заходи з протипожежного улаштування. Пожежна безпека в лісі забезпечується проведенням профілактичних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території лісового фонду. З цією метою проводиться розробка оперативних протипожежних планів, встановлюється регламент роботи лісопожежних служб в залежності від пожежної небезпеки і фактичної горимості лісів, проводиться регулювання відвідування лісових урочищ, а також контроль дотримання правил пожежної безпеки.

Ступінь пожежної небезпеки визначається за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду» розробленою інститутом «Укрдіпроліс» і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року № 52. Згідно цієї шкали всі лісові ділянки підприємств діляться на 5 класів пожежної небезпеки: I – дуже висока, II – висока, III – середня, IV – низька, V – дуже низька.

Ліси Гайсинського надлісництва характеризуються 2,97 класом пожежної небезпеки, що зумовлено значною питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок твердолистяних насаджень і відвідуванням лісу населенням. Розподіл лісових ділянок за класами природної пожежної небезпеки по лісництвах наведено в таблиці нижче.

Таблиця 6.5 Розподіл лісових ділянок за класами пожежної небезпеки, га

Лісництво	Класи пожежної небезпеки					Разом	Середній клас
	1	2	3	4	5		
Ситківецьке	168	8,5	2785,5	95,7	79,3	3137	2,97
Гайсинське	376,3	135	3775,3	131,8	100,4	4518,8	2,87
Ладизинське	99,1	43,4	2212,6	22,4	59,8	2437,3	2,95
Ладизинське (Басаличівське)	295,7	152,2	3927,6	68	90	4533,5	2,89
Губницьке	194,4	338,2	2312,3	47,7	50,2	2942,8	2,8
Губницьке (Соболівське)	84,7	16	1298,5	28,3	33,8	1461,3	2,93
Цибулівське	126,9	10,6	4217	115,4	81,7	4551,6	3
Сумівське	74,5	2,4	2745	41,1	43,3	2906,3	2,99
Сумівське (Ободівське)	160,8	85,5	2425,7	65,2	68,9	2806,1	2,92
Бершадське	172,9	50,6	4944,9	116,1	95,6	5380,1	2,98
Дохнянське	40,2	34,2	5113,7	121	119,5	5428,6	3,04
Дохнянське (Бритацьке)	20	15	5753,2	91,5	65,6	5945,3	3,02

Дохнянське (Червоногреблянське)		109,1	95,4			204,5	2,47
Дохнянське (Стратіївське)		116,2	141,6			257,8	2,55
Погребищенське	137,5	116,6	2196,1	131,1	49,8	2631,1	2,93
Погребищенське (Плисківське)	112,2	100,1	2413	80,9	77,6	2783,8	2,96
Немирівське	205,4	130,5	4671,6	123,1	117,1	5247,7	2,96
Іллінецьке	212,5	13,1	4286	214,2	196,7	4922,5	3,03
Оратівське	159,4	1,3	2092,6	64,3	61,3	2378,9	2,94
Дашівське	234,9	18,6	6100,2	202	174,9	6730,6	3
Разом, га	2875,4	1497,1	63507,8	1759,8	1565,5	71205,6	2,97
Разом, %	4,0	2,1	89,2	2,5	2,2	100	

Територія надлісництва за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до зони наземної охорони лісів в поєднанні з автопатрулюванням.

У комплексі заходів, які направлені на підвищення ефективності боротьби з пожежами, провідне місце займає організація служби державної лісової охорони та її практична діяльність по контролю за дотримання правил пожежної безпеки в лісі, недопущенню і своєчасному виявленню виникаючих спалахів, оперативному прийняттю заходів по боротьбі з лісовими пожежами.

Заходи з охорони лісів від пожеж на 2025 рік запроектовані для надлісництва з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду і наведені в таблиці нижче. Основними протипожежними заходами попереджувального характеру на підприємстві є: встановлення попереджувальних (агітаційних) аншлаків, обладнання місць відпочинку й паління, ремонт панно, аншлаків та шлагбаумів, проведення роз'яснювальної роботи з місцевим населенням; обмежувального – створення й догляд за мінералізованими та протипожежними смугами і розривами; будівельно-ремонтного – ремонт і утримання доріг протипожежного призначення; дозорно-сторожових – організація пунктів зосередження протипожежного інвентаря, утримання тимчасових пожежних сторожів та організація ДПД.

Одним із ключових завдань при підготовці до пожежонебезпечного періоду є проведення навчань персоналу. Варто зазначити, що до гасіння ландшафтних пожеж допускаються виключно працівники, які пройшли відповідне навчання за курсом «Лісовий пожежний» або «Керівник гасіння лісової пожежі», здали успішно підсумковий контроль та отримали посвідчення, яке і є допуском до гасіння пожежі.

Таблиця 6.6 Запроектовані обсяги протипожежних заходів по Гайсинському надлісництву на 2026 рік

№ пп	Найменування робіт	Одиниці виміру	Об'єм
1	Влаштування мінералізованих смуг	км	219
2	Догляд за мінералізованими смугами	км	612
3	Влаштування рекреаційних ділянок	га	0,8
		шт	1,0
4	Догляд за рекреаційними ділянками	га	1,5
		шт	2,0

Крім вказаних в таблиці заходів з протипожежного впорядкування, більше уваги приділятиметься роз'яснювальній роботі серед населення, а також пропаганді правил пожежної безпеки в лісі через усі доступні інформаційні канали.

Таблиця 6.7 Типовий перелік забезпечення протипожежним обладнанням та засобами гасіння пунктів зосередження протипожежного обладнання та інвентарю у Гайсинському надлісництві

№	Найменування протипожежного обладнання та засобів гасіння лісових пожеж	Кількість
1.	Цистерни знімні місткістю 800-1500 літрів, одиниць	1
2.	Навісні насоси, одиниць	1 (за потреби)
3.	Мотопомпи, одиниць	1
4.	Пожежні напірні рукави, погонних метрів	160
5.	Запалювальні апарати, одиниць	2
6.	Хлопавки пожежні, одиниць	5
7.	Лопати, одиниць	10
8.	Сокири, одиниць	2
9.	Граблі, одиниць	2
10.	Бензопили, одиниць	1
11.	Переносні радіостанції, одиниць	1
12.	Аптечки першої медичної допомоги, одиниць	1
13.	Ранцеві обприскувачі, одиниць	4

На території надлісництва функціонує 18 пунктів зосередження протипожежного обладнання та інвентарю укомплектованих відповідно до постанови КМУ № 612 від 20 травня 2022 р. Додатково в наявності є 18 прицепних пожежних модулів на пристосованому шасі та трактори з ґрунтообробним обладнанням для забезпечення ДПД їх функціональних обов'язків.

Захист лісу від шкідників і хвороб

Захист лісу від шкідників та хвороб – важливий напрямок лісогосподарської діяльності. Він забезпечується шляхом систематичного спостереження за станом лісів, своєчасного виявлення осередків шкідників і хвороб лісу.

За сприятливих умов шкідники лісу періодично дають спалахи масового розмноження. Саме під час спалаху масового розмноження хвоє – та листогризучі комахи порівняно в короткі терміни здатні розповсюджуватися на тисячі гектарів і наносити лісам сильні пошкодження, викликаючи втрату приросту, сильне ослаблення і подальше усихання дерев або цілих насаджень.

Нагляд за шкідниками і хворобами лісу ведеться лісовою охороною на постійній основі із відповідною реєстрацією у книгах обліку.

Рекогносцирувальний нагляд організовується для своєчасного виявлення підйому чисельності найнебезпечніших шкідників лісу, небезпечних в умовах даного району, окомірної оцінки загрози для насаджень і забезпечення нагляду за станом цих осередків. Планується провести обстеження на площі – 5900 га.

Заходи боротьби переважно профілактичні: лісогосподарські заходи, що підвищують біологічну стійкість насаджень (створення змішаних культур з

підліском, підбір порід відповідно до місцевих кліматичних і ґрунтових умов, стійких до хвороб і шкідників, правильний вибір системи рубок, дотримання санітарних правил і т.д.), своєчасне очищення місць рубок від порубкових залишків та ін.

При необхідності обробку лісових насаджень біологічними інсектицидами доцільно проводити методом малооб'ємного або ультрамалооб'ємного обприскування із застосуванням авіації, а також наземним методом із застосуванням аерозольної технології в місцях де дозволяють особливості рельєфу, з урахуванням наявності проїзних шляхів, а також із застосуванням тракторних обприскувачів О.В.Т. В місцях недоступних для застосування наземної техніки, можливо застосування ранцевих обприскувачів.

В санітарно-захисних зонах, для обробки лісових насаджень, можливе використання вірусного інсектициду «Вірін-НШ». Із біологічних і інсектицидів для захисту лісових насаджень також можливо застосування біопрепаратів вироблених на основі *Bacillus thuringiensis*.

Пріоритетним напрямком діяльності лісозахисної служби є впровадження біологічних засобів і методів боротьби із шкідливими комахами та хворобами лісу. Такі засоби боротьби не шкідливі для довкілля.

Для боротьби з шкідниками лісу, лісовому господарству необхідно використовувати птахів, лісових мурах, ентомофагів (комах-хижаків). Біологічний метод боротьби – найефективніший і найдешевший спосіб. За його допомогою можна відновити рівновагу в лісах, і значно підвищити їх стійкість.

Використання мурах в боротьбі з шкідниками лісу – важливий профілактичний захід в загальній системі лісозахисту, його необхідно поєднувати з іншими заходами, направленими на підвищення стійкості лісонасаджень.

Невід'ємною складовою частиною біологічного комплексу є комахоїдні птахи лісового біоценозу. Більшість видів птахів, які гніздяться на території України, вигодовують своє потомство різними видами комах, в т. ч. і тим, що завдають шкоди лісовим насадженням.

Для використання комахоїдних птахів з метою захисту лісових насаджень заплановано проводити біотехнічні роботи по приваблюванню видів птахів із родин ткачикових (Ploceidae), шпаків (Sturnidae), синицевих (Paridae), повзиків (Sittidae), мухоловкових (Muscicapidae), славкових (Sylviidae), ополовникових (Aegithalidae), в'юркових (Fringillidae), дроздових (Turdidae), та інших корисних для лісу птахів.

В останні роки спостерігається збільшення обсягів всихання лісів. Кліматичні та фізико-географічні умови розташування надлісництва є сприятливими для масового розмноження шкідників і хвороб лісу.

На 2026 рік заплановано заходи з поліпшення санітарного стану лісів (вибіркові санітарні рубки) на площі 895,9 га приблизною масою 13400 куб. м, розвішування штучних гнізд в кількості 520 шт на площі 334 га.

Для призначення та проведення лісогосподарських заходів необхідно збирати інформацію держаної лісової охорони (первинної ланки), які безпосередньо проводять охорону та нагляд за лісовими насадженнями у вигляді

повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісів, після чого, за комісійним обстеженням із представниками лісозахисних організацій та складається відповідний акт лісопатологічного обстеження на основі якого формується перелік санітарно-оздоровчих заходів.

Всі заходи проводяться в міру необхідності з врахуванням змін, які відбуваються у санітарному стані насаджень.

Господарська діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі вибухонебезпечними предметами

Відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування на території діяльності Гайсинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» не виявлено забруднених територій радіонуклідами та вибухонебезпечними предметами.

У разі виявлення територій, що забруднені вибухонебезпечними предметами, інженерно-технічний склад надлісництва буде діяти відповідно до впровадженої «Програми моніторингу виявлення забруднених територій вибухонебезпечними предметами».

Дотримання принципу невиснажливості

В надлісництві розроблена «Процедура моніторингу невиснажливого рівня річного обсягу заготівлі деревини у Гайсинському надлісництві філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»».

Моніторинг рівня невиснажливого використання ресурсів лісу при регулярному зборі і накопиченні даних з подальшим аналізом забезпечить прогноз змін показників для прийняття управлінських рішень.

Зважаючи на вище зазначене, вбачається, що поняття кількісного показника невиснажливості визначається, як відношення загального обсягу заготовленої деревини від усіх видів рубок до показника загальної середньої зміни запасу (річного приросту) визначеного у матеріалах базового лісовпорядкування.

Для встановлення показника невиснажливості (у %) використовуються матеріали проекту організації та розвитку лісового господарства, дані безперервного лісовпорядкування, а також відомості з ЕОД, які підтверджуються щомісячною звітністю по заготівлі деревини виробничими підрозділами.

Обрахунок невиснажливого рівня річного обсягу заготівлі деревини проводиться один раз на рік (у кінці року) інженером лісового господарства згідно визначеної форми (Додаток 1) де проводиться порівняльна оцінка планових та фактичних об'ємів заготівлі деревини від рубок головного користування та рубок догляду і формування лісів, а також порівняльна відсоткова оцінка загального фактичного обсягу заготівлі деревини та річного приросту.

За наявності перевищення рівня невиснажливості ведення лісокористування, інженерно-технічний персонал повинен відреагувати на перевищення і, залежно від кожного конкретного випадку:

- оцінити необхідність прийняття будь-яких дій щодо усунення причин перевищення рівня невиснажливості, з тим, щоб вона не повторювалася або не виникала ще;

- вжити заходів щодо коригування та виправлення перевищення рівня невиснажливості шляхом зараховування об'ємів заготівлі у рахунок не використаного обсягу заготівлі попередніх років, або враховувати об'єми заготовленої деревини які перевищили рівень невиснажливості в плануванні обсягів заготівлі наступного року;

- після коригувальних дій проводити частіший моніторинг – два рази на рік.

Результати моніторингу використовуються у формування планових заходів на наступний рік, а також задля пошуку інших шляхів та методів невиснажливого використання деревних ресурсів.

7. Моніторинг лісів

Методика моніторингу

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання, в тому числі і в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання самих меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами.

Під час моніторингу загроз відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомошкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів тварин за списками: Червона книга України (категорії

прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II - видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включені до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

В надлісництві розроблено процедуру системи моніторингу виконання запланованих видів діяльності та завдань для Гайсинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» та визначено відповідальних працівників за наступною формою:

Таблиця 7.1 Відповідальність ІТР за моніторинги у надлісництві

Вид моніторингу	Відповідальна особа (прізвище, посада)	Методика проведення	Документи за результатами моніторингу
Моніторинг для виявлення та опису впливів господарської діяльності на довкілля			
Результати діяльності з відновлення (критерій 10.1)	Юрченко О.П., інженер лісових культур	«Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»	Плани лісових культур Книга лісових культур Матеріали інвентаризації лісових культур Матеріали переведення у вкриту лісом площу
Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані до лісорослинних умов (критерій 10.2)			
Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорідними видами в межах одиниці господарювання та поза нею (критерій 10.3)			
Підтвердження відсутності використання генетично модифікованих організмів (критерій 10.4)			
Результати лісівничої діяльності (критерій 10.5)	Гижко А.В. інженер лісового господарства, Юрченко О.П., інженер лісових культур	«Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» «Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»	Акти відведення лісосік Акти огляду місць використання лісових ресурсів Зведена відомість проектів лісових культур та природного поновлення.
Вплив на довкілля при використанні:	Юрченко О.П. інженер лісових культур,		Журнал обліку застосування пестицидів

- добив (критерій 10.6) - пестицидів (критерій 10.7) - засобів біологічного контролю (критерій 10.8)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ		
Впливи небезпечних природних явищ (пожеж) (критерій 10.9)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ	Правила пожежної безпеки в лісах України	Книга обліку лісових пожеж Акти про лісові пожежі
Впливи розвитку інфраструктури, транспортної та лісівничої діяльності на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою зникнення, на їхні оселища, екосистеми, ландшафтні цінності, воду та ґрунти (критерій 10.10)	Зміюк О.І – інженер лісового господарства, Федчишин Р.Л., помічник начальника надлісництва		Документація з будівництва доріг та розвитку інфраструктури
Впливи заготівлі та вилучення деревини на недеревинну лісопродукцію, цінності довкілля, ліквідні відходи деревини та інші види продукції та послуги (Критерій 10.11)	Гижко А.В. інженер лісового господарства, Кучеренко О.Г начальник автотранспортної дільниці	«Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України»	Акти відведення лісосік Акти огляду місць використання лісових ресурсів
Екологічно прийнятна утилізація відходів (критерій 10.12)			
Моніторинг для виявлення та опису соціальних впливів господарської діяльності			
Докази незаконних або недозволених видів діяльності (Критерій 1.4)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ	Кодекс України про адміністративні лісопорушення, Лісовий кодекс України, Закон України про охорону навколишнього природного середовища	Книга обліку лісопорушень, Річний звіт про лісопорушення
Відповідність застосовним законам, місцевим законам, ратифікованим міжнародним конвенціям та обов'язковим нормам і правилам (Критерій 1.5)	Бугрим Є.Д., юрисконсульт		
Вирішення спорів і скарг (Критерії 1.6, 2.6 і 4.6)	Лашенко Л.В., голова профспілкового комітету Бугрим Є.Д., юрисконсульт	ЗУ «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» Колективний договір ЗУ «Про звернення громадян»	Журнал обліку звернень громадян
Програми та види діяльності, що стосуються прав	Лашенко Л.В., голова профспілкового комітету	Трудовий кодекс України, Колективний договір	

працівників (Критерій 2.1)			
Гендерна рівність, сексуальні домагання та гендерна дискримінація (критерій 2.2)	Бугрим Є.Д., юристконсульт	Законодавство України в сфері забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації, зокрема, Конституції України, ЗУ «Про забезпечення рівних прав та та можливостей жінок і чоловіків»	
Програми та види діяльності, що стосуються охорони праці та техніки безпеки (критерій 2.3)	Демчик О.В., інженер з охорони праці	Закон України «Про охорону праці» складається з цього Закону, Кодекс законів про працю України .	Журнал реєстрації Інструктажів з охорони праці, Інструкції розроблені для філії
Виплата заробітної плати (критерій 2.4)	Присяжнюк А.А. бухгалтер	Закон України «Про оплату праці»	Розрахункова відомість виплати заробітної плати
Навчання працівників (критерій 2.5)	Мазурик А.О., інспектор з кадрів	Закон України «Про професійний розвиток працівників», Кодекс законів про працю України»	Особові картки працівників, документи про перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників
Здоров'я працівників, яке піддається дії пестицидів, за умови їх застосування (критерій 2.5 і критерій 10.7)	Демчик О.В., інженер з охорони праці	Наказ Міністерства охорони здоров'я України 03.08.1988 №1, документ МОП «Безпека при використанні хімічних речовин на виробництві»	Журнал інструктажів з гігієни та безпеки праці, Інструкція з безпеки праці при використанні пестицидів.
Виявлення місцевих громад та їхніх законних прав (критерій 4.1)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	ЗУ «Про місцеве самоврядування»	Перелік визначених місцевих громад і тих громад, які можуть бути зачеплено господарською діяльністю Документація, що свідчить про залучення громад чи їх вповноважених представників
Повне виконання умов юридично обов'язкових угод (критерій 4.2)	Бугрим Є.Д. , юристконсульт	ЗУ «Про місцеве самоврядування»	Журнал реєстрації звернень громадян, Книга звернень громадян. Протоколи лісовпорядкувальних нарад
Стосунки з громадами (критерій 4.2)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	ЗУ «Про місцеве самоврядування»	Документи, що стосуються інформування місцевих громад про поточну та заплановану лісгосподарську діяльність
Охорона місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад (критерій 4.7)	Стащенко В.А., інженер ОЗЛ	Закон України Про землі рекреаційного призначення, Закон України Про охорону культурної спадщини. Закон України Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року, Закон України Про оцінку впливу на довкілля	Перелік місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад Задokumentовані заходи з охорони місць особливого культурного, екологічного, економічного або релігійного значення
Місцевий економічний і соціальний розвиток (Критерій 4.2, Критерій 4.3, Критерій 4.4, Критерій 4.5)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Комунальні лісгосподарські підприємства і місцеві громади. Інформаційний довідник.	Журнал реєстрації звернень громадян, Книга звернень громадян. Протоколи лісовпорядкувальних нарад. Договори з підрядниками та постачальниками, стратегічний план
Отримання різноманітних вигід	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Вимоги процедури FSC-PRO-30-006	Форма №3-лг, Форма №10-лг

та/або продукції (критерій 5.1)			
Збереження та/або посилення екосистемних послуг (критерій 5.1)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства Лашенко Л.В. економіст	Вимоги процедури FSC-PRO-30-006, Карпіщенко О.І. Стратегічне планування: навч. Посіб, Горелов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. Посіб, Стратегічний план	Звіти про виробництво продукції, виготовленої філією (Форма №3-лг, Форма №10-лг)
Фактичні у порівнянні із запланованими річні обсяги заготівлі деревинної та недеревинної лісопродукції (критерій 5.2)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Проект організації і розвитку лісового господарства, «Інструкції про порядок ведення державного лісового кадастру і первинного обліку лісів»	Матеріали санітарних та лісопатологічних обстежень, Звітні дані про обсяги рубок, Журнал видачі лісових квитків, огляду місць заготівлі деревини та недеревинної лісової продукції
Використання місцевої переробки, надання послуг та виробництва доданої вартості (критерій 5.4)	Федчишин Р.Л. – помічник начальника надлісництва	Проект організації і розвитку лісового господарства, Проект міжнародної технічної допомоги «МІСЦЕВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТ УКРАЇНИ»	Стратегічний план філії, Перелік споживачів продукції філії, Договори
Довготермінова економічна життєздатність (критерій 5.5)	Лашенко Л.В., економіст	Національна економічна стратегія на період до 2030 року, Господарського кодексу України	Лісовпорядкувальний проект (Проект організації і розвитку лісового господарства). Виробничо-фінансовий план. Стратегічний план філії
Категорії 5 і 6 особливих цінностей для збереження, що визначені в Критерії 9.1.	Лісничі лісництв де визначені ОЦЗ категорій 5-6	Про затвердження ознак особливо цінних для збереження територій (ОЦЗТ), їх визначення, охорону і моніторинг	Задokumentовані результати оцінювання: • стану ОЦЗ (в т.ч. ОЦЗТ від яких вони залежать), • ефективності заходів, виконаних на ОЦЗТ.
Процедури моніторингу для виявлення та опису змін екологічних умов			
Цінності довкілля та екосистемні функції, в т.ч. депонування та утримання вуглецю (Критерій 6.1); включаючи ефективність визначених та вжитих заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля*, пом'якшення таких впливів і відновлення цих цінностей (Критерій 6.3)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Інструкція з оцінки можливого соціального та екологічного впливу лісогосподарських заходів, що плануються, та екологічних наслідків проведених лісогосподарських заходів	Документи «Оцінка екологічних наслідків проведення лісогосподарського заходу»
Рідкісні види та види, що перебувають під загрозою зникнення, та ефективність вжитих заходів з охорони таких видів та їх оселищ (Критерій 6.4)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ	Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг Програма залучення сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування, виявлення червонокнижних видів та ОЦЗ та моніторингу господарської діяльності філії	Результати моніторингу рідкісних і зникаючих видів флори і фауни

		«Гайсинське лісове господарство» ДП «Ліси України»	
Репрезентативні ділянки та ефективність вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (Критерій 6.5)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ	Лісовому кодексі України, Законі України «Про природно-заповідний фонд України», Конвенції про охорону біологічного різноманіття. Положення (паспорти) та охоронні зобов'язання для об'єктів ПЗФ, розташованих на одиниці господарювання.	Перелік виділених репрезентативних ділянок.
Аборигенні види, що трапляються природно та біологічне різноманіття, а також ефективність вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (Критерій 6.6)	Сташенко В.А., інженер ОЗЛ	Лісовпорядкувальний проект. Таксаційні описи. Карта поділу лісів філії на категорії.	Паспорти генетичних резерватів, постійних лісонасінних ділянок. Книга лісових культур. Проекти лісових культур. Проект мисливського впорядкування. Звіти про лісопорушення. Статистична звітність щодо ведення мисливського господарства Переліки організацій (користувачів), мисливські угіддя
Природні водотоки, водойми, кількість та якість води, а також ефективність вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (Критерій 6.7)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Інструкція з впорядкування лісового фонду України	Проект організації та розвитку лісового господарства
Ландшафтні цінності та ефективність вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (Критерій 6.8)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Інструкція з впорядкування лісового фонду України	Проект організації та розвитку лісового господарства
Перетворення природних лісів на плантації або на землі, не пов'язані з веденням лісового господарства (Критерій 6.9)	Зміюк О.І. інженер лісового господарства	Інструкція з впорядкування лісового фонду України	Проект організації та розвитку лісового господарства
Категорії 1-4 особливих цінностей для збереження, визначені згідно з Критерієм 9.1 та ефективність вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення.	Лісничі лісництва де визначені ОЦЗ категорій 1-4	Про затвердження ознак особливих цінностей для збереження (ОЦЗ), їх ідентифікацію, охорону і моніторинг	Задokumentовані результати оцінювання: • стану ОЦЗ (в т.ч. ОЦЗТ від яких вони залежать), • ефективності заходів, виконаних на ОЦЗТ.
Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.	Федчишин Р.Л. заступник начальника надлісництва Демчик О.В., інженер-з охорони праці	Рекомендації по веденню лісового господарства в умовах радіоактивного забруднення	Карти рівнів радіаційного забруднення

Періодичність

В залежності від видів запроектованих заходів та строків на їх виконання, моніторинг результатів можна проводити кожного місяця, кварталу та півріччя, ґрунтуючись на показники підтверджені місячними звітами.

Показники

Структура системи моніторингу повинна включати наступні показники:

- екологічні показники – стан лісів, біорізноманіття, природне поновлення, санітарний стан, наявність інвазійних видів, стан водних ресурсів та інші (перелік санітарних заходів та стан їх реалізації; відомість природнього поновлення при оформленні матеріалів відводів на суцільні рубки; кількість спожитої води для технічних робіт по вирощуванню посадкового матеріалу);
- виробничі показники – обсяги лісозаготівлі, лісовідновлення та лісорозведення, площі рубок, використання недревних ресурсів, ефективність протипожежних заходів, приживлюваність лісових культур та інші (книга обліку рубок, книга лісових культур, місячні звіти по об'ємах проведених робіт, книга реєстрації лісових пожеж, книга чергового у пожежонебезпечний період, інвентаризація лісових культур та інше);
- соціально-економічні показники – працевлаштування місцевого населення, створення доданої вартості на місцевому рівні відповідно до масштабу, інтенсивності та ризику, залучення місцевих громад тощо (проведення оглядів насаджень для планування лісгосподарського заходу, штатна чисельність працівників у надлісництві).

Документування результатів, у тому числі картування

З документацією, результатами моніторингу можна ознайомитись безпосередньо за відповідним запитом до надлісництва, а також у скороченому варіанті (у зв'язку із урахуванням конфіденційності інформації) на офіційному сайті підприємства.

8. Соціальні аспекти

Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)

Надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю та сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2026 року становить: 329 чоловік, в тому числі жінки - 35 осіб.

В надлісництві розроблена Програма конфедичійних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Дитяча праця – це форма експлуатації, яка є порушенням прав людини. Дитяча праця порушує фізичний, соціальний, психічний, психологічний та духовний розвиток дитини.

Надлісництво у своїй діяльності не використовує та не підтримує використання праці дітей, які не досягли встановленого законодавством мінімального віку, з якого допускається прийняття на роботу.

Забороняє найгірші форми дитячої праці:

а) усі форми рабства або практику, подібну до рабства, як наприклад, продаж дітей та торгівля ними, боргова кабала та кріпосна залежність, а також примусова чи обов'язкова праця, включаючи примусове чи обов'язкове вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах;

б) використання, вербування або пропонування дитини для заняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи для порнографічних вистав;

в) використання, вербування або пропонування дитини для незаконної діяльності, зокрема, для виробництва та продажу наркотиків, як це визначено у відповідних міжнародних договорах;

г) роботу, яка за своїм характером чи умовами, в яких вона виконується, може завдати шкоди здоров'ю, безпеці чи моральності дітей.

У надлісництві заборонено застосування праці дітей (осіб молодше 18 років) на: нічних роботах, надурочних роботах, роботах у вихідні дні, важких роботах, і на роботах зі шкідливими або небезпечним умовами праці, у тому числі на роботах з виробництва деревного вугілля, на роботах, пов'язані з підійманням і переміщенням речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми відповідно до чинного законодавства.

Законодавчо в Україні заборонено прийняття на роботу осіб молодше 16 років. Мінімальний вік особи для працевлаштування до Гайсинського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» становить 18 років.

Надлісництво не допускає випадків і не підтримує використання примусової праці, яка полягає у виконанні робіт чи наданні послуг під загрозою застосування насильства чи покарання або будь-яких інших форм примусу, унаслідок обману, шахрайства, зловживання владою, під загрозою доносу в органи влади, а також з метою забезпечення погашення боргу, на кабальних чи рабських умовах. Крім того, не допускається використання праці осіб, які стали предметом торгівлі. Одночасно гарантує, що під час прийняття на роботу не вимагає від потенційних працівників жодних застав (коштів, майна, документів) чи зборів, грошової винагороди за працевлаштування.

У надлісництві забороняється забирати й утримувати посвідчення особи працівників (зокрема паспорти, водійські посвідчення, тощо) або знищувати, приховувати, конфісковувати чи в інший спосіб обмежувати чи забороняти доступ працівників до таких документів.

Працівникам надлісництва гарантовано право залишати свої робочі місця після закінчення робочого дня, вільно пересуватися в межах відведених ним робочих зон у робочий час, у тому числі мати доступ до питної води та туалету, душу, доступ до медичної допомоги, а також дозволено залишати об'єкт для прийому їжі.

За всі виконані роботи працівникам повинна виплачуватись заробітна плата, яка перераховується безпосередньо працівникам, без будь-яких посередників.

Усі умови працевлаштування повинні бути викладені у трудовому договорі та добровільно погоджені працівниками до початку роботи. Договори не можуть бути змінені в односторонньому порядку після їх підписання з метою надання працівникам менш вигідних заробітних плат, пільг та (або) умов праці.

Всім працівникам має бути дозволено звільнитися або розірвати трудовий договір відповідно до умов трудового договору та національних нормативних актів.

Надлісництво забезпечує відсутність дискримінації (будь-яке розрізнення, недопущення або перевага) в усіх аспектах працевлаштування, праці та занять за будь-якою з ознак: раси, кольору шкіри, мови, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, підозри чи наявності

захворювання на ВІЛ/СНІД , інвалідності, сімейного та майнового стану, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, та ін.

Беручи до уваги норму позитивних дій, у ситуації вибору з двох кандидаток/тів на посаду, які продемонстрували однакові знання та вміння, обирається та особа, яка належить до статі, що менше представлена у надлісництві на даний момент. Прагнучи забезпечити різноманіття за іншими ознаками, у випадку вибору з двох кандидаток/тів на посаду, які продемонстрували однакові знання та вміння, обирається та особа, яка належить до вразливих категорій населення, яка зазнає дискримінації в суспільстві на підставі гендерної ідентичності, етнічної приналежності, інвалідності тощо.

У надлісництві з розумінням ставляться до прагнення своїх працівників бути добре обізнаними виборцями, брати участь у політичному процесі, тому не забороняється участь працівників у політичній діяльності в неробочий час. Політичні переконання та партійна належність працівників не можуть бути підставою для догани або звільнення, якщо вони не суперечать чинному українському законодавству.

Працівницям та працівникам забезпечується справедлива заробітна плата, встановлюються однакові ставки оплати робочих годин за рівноцінну працю незалежно від статі. Забезпечуються рівні умови при працевлаштуванні працівників: жодні особисті чинники співробітника, які не стосуються роботи, не можуть братися до уваги при ухваленні рішень про працевлаштуванні чи переведення на іншу посаду, оскільки це вважатиметься дискримінацією.

У разі виникнення необхідності в створенні оголошення щодо пошуку працівників на вакантні посади, при описі вакансій надлісництво не вказуватиме вимоги, які можуть послужити приводом для дискримінації кандидатів: вік, стать, зовнішній вигляд тощо. На особисті характеристики можна посилалися лише в тому випадку, якщо вони є невід'ємними вимогами роботи.

Під час приймання працівника на роботу забороняється вимагати дані щодо стану здоров'я претендентів крім тих, що необхідні для виконання роботи. Зокрема:

- забороняється використовувати тести на вагітність як умову прийому на роботу або продовження роботи, за винятком тих обмежених ситуацій, коли ця робота заборонена або обмежена для вагітних жінок згідно із законодавством;
- забороняється вимагати дані щодо проходження тестування на інфекційні хвороби крім випадків, коли професійні вимоги до даної роботи включають відсутність хвороби і це передбачено законодавством;
- забороняється вимагати проходження тестування на ВІЛ/СНІД як умову прийому на роботу або продовження роботи.

В надлісництві забезпечуються рівні умови праці, включаючи час роботи, час відпочинку, відпустки, заходи з безпеки праці, можливості користування обладнанням та інструментами, без будь-якої дискримінації.

Рішення про звільнення працівника повинно відповідати підставам, переліченим у законодавстві, та не повинні мати дискримінаційного упередження. Гайсинське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» зобов'язується ніколи не звільняти або погрожувати звільненням працівника на підставі вагітності, сімейного стану чи тимчасової відсутності на роботі через хворобу чи травму. Аналогічні підходи застосовуються Гайсинським надлісництвом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» під час виходу працівників на пенсію. Жінкам, які досягли пенсійного віку, мають змогу продовжувати працювати нарівні з чоловіками, якщо вони цього бажають.

Для забезпечення продуктивного робочого середовища забороняється:

- будь-який вид насильства, переслідування, чи залякування, чи то фізичне, сексуальне, словесне чи невербальне;
- перешкоджання захисту материнства, забезпечуватиметься застосування необхідних заходів для вагітних жінок та матерів новонароджених, включаючи можливості застосування гнучкого режиму робочого часу, надання перерв та інших можливостей для забезпечення грудного годування. У разі виникнення обставин, сприятиме батькам у реалізації принципів відповідального батьківства, надаючи їм, за їх зверненням, відпустку по догляду за дитиною або лікарняний відповідно до законодавства.
- дискримінаційні (сексистські, ксенофобні та інші) висловлювання (які містять образливі, принижуючі твердження);
- утиски – небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їх людської гідності за певними ознаками або створення стосовно такої особи чи групи осіб напруженої, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери.
- мова ненависті – висловлювання, що містять образи, погрози чи заклики до насильства щодо певних груп на підставі ознак раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, місця проживання, етнічного та соціального статусу, інвалідності, громадянства, сімейного та майнового стану, гендерної ідентичності, мовних або інших ознак.

На виробництві підтримується право своїх працівників на свободу зібрань та діючого права на проведення колективних перемовин, і мирні зібрання (включно з правом утримуватися від таких дій) згідно з чинним законодавством. Усі працівники є членами профспілкової організації, яка вільно створена у ДП «Ліси України», є законним представником трудового колективу і представляє їхні інтереси як найманих працівників. Жоден співробітник через це не піддається погрозам, утискам чи переслідуванням при мирному здійсненні цих прав. У свою чергу надлісництво не втручається у діяльність обраних представників трудового колективу, профспілок, їх організацій та об'єднань, яке може призвести до обмеження прав профспілок, а також не перешкоджає законному здійсненню їхньої статутної діяльності.

Працівник або працівниця, яка має підстави вважати, що проти неї вчинено дії іншим працівником, або яка була свідком вчинення таких дій стосовно іншого працівника, які мають прояви порушення основних прав та свобод працівників у сфері працевлаштування та занять, включно з порушенням у сфері дитячої праці,

примусової та обов'язкової праці, рівних можливостей та заборони дискримінації у сфері праці та занять, щодо свободи зібрань та діючого права на колективні перемовини, має право подати усну або письмову скаргу надлісництву.

Про результати розгляду скарги по суті, остаточне рішення щодо її обґрунтованості чи необґрунтованості та вжиті заходи сторону-скаржника необхідно повідомити у двотижневий термін після її надходження в письмовому вигляді.

Якщо сторона-скаржник або звинувачувана сторона не задоволена прийнятим рішенням, кожна зі сторін має право вимагати перегляду ухваленого рішення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Охорона праці

Робота служби охорони праці філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» здійснюється відповідно до плану роботи та графіків обстежень, затверджених наказом директора філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Відділ охорони праці та цивільного захисту здійснює перевірки з питань охорони праці у Вінницькому, Гайсинському, Жмеринському, Тульчинському, Онуківському, Чорноліському, Звенигородському, Корсунь-Шевченківському, Черкаському та Чигиринському надлісництвах філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», а також у структурних підрозділах, що знаходяться в їхньому складі. Служба охорони праці взаємодіє з іншими структурними підрозділами, службами, фахівцями підприємства та представниками профспілки.

Служба охорони праці в філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» функціонує у складі: начальника Відділу з охорони праці та цивільного захисту (керівник служби охорони праці) та провідних інженерів з охорони праці Відділу з охорони праці та цивільного захисту, які підпорядковуються директору філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України». За кожним надлісництвом закріплений окремий інженер з охорони праці. В своїй діяльності працівники керуються законодавством України, нормативно-правовими актами з охорони праці, колективним договором та актами з охорони праці, що діють в межах філії «Центральний лісовий офіс» та ДП «Ліси України».

Інженерний персонал служби охорони праці здійснює контроль за:

- виконанням заходів, передбачених програмами, планами щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, колективним договором та заходами, спрямованими на усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань та аварій на виробництві;
- проведення ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;
- наявністю в структурних підрозділах інструкцій з охорони праці згідно з переліком професій, посад і видів робіт, своєчасним внесенням в них змін;

- своєчасним проведенням необхідних випробувань і технічних оглядів устаткування;
- станом запобіжних і захисних пристроїв, вентиляційних систем;
- своєчасним проведенням навчання з питань охорони праці, всіх видів інструктажу з охорони праці;
- забезпеченням працівників відповідно до законодавства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального і колективного захисту, мийними та знешкоджувальними засобами;
- санітарно-гігієнічними і санітарно-побутовими умовами працівників згідно з нормативно-правовими актами;
- своєчасним і правильним наданням працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці, забезпеченням їх лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінним йому харчовими продуктами, газованою солоною водою, наданням оплачуваних перерв санітарно-оздоровчого призначення тощо відповідно до вимог законодавства та колективного договору;
- утриманням у належному безпечному стані території філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», внутрішніх доріг та пішохідних доріжок;
- організацією робочих місць у відповідності з нормативно-правовими актами з охорони праці;
- використанням цільових коштів, виділених для виконання комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;
- застосуванням праці жінок, інвалідів і осіб, які молодші 18 років, відповідно до законодавства;
- виконанням приписів посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці та подання страхового експерта з охорони праці;
- проведенням попередніх (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці, або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічних обов'язкових медичних оглядів осіб віком до 21 року.

Охорона праці у надлісництві вибудована на «Мінімальних вимогах щодо безпеки і здоров'я на роботі працівників лісового господарства та під час виконання робіт із зеленими насадженнями» затверджених Наказом Міністерства економіки України 27 листопада 2023 року за № 17953 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2023 року за № 2167/41223. Роботи повинні проводитись відповідно до технологічних процесів, розроблених інструкцій з безпечного виконання робіт після проведених належних інструктажів.

Забезпеченість працівників захисним одягом та індивідуальними засобами захисту базується на результатах оцінки ризиків, з урахуванням НПАОП 02.0-3.04.-18 «Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту для працівників лісового господарства» та наказу Міністерства соціальної політики України від 29 листопада 2018 року № 1804 «Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при

використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці».

Проведення перевірок, аудитів, розслідувань нещасних випадків та профзахворювань проводиться відділом охорони праці відповідно до «Положення про Службу охорони праці філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»». Контроль техніки безпеки при виконанні лісогосподарських заходів проводить керівник зазначених робіт, або структурного підрозділу.

Під час роз'яснення правил безпеки при проведенні лісосічних робіт було звернено особливу увагу, що саме до даних робіт допускаються особи, які пройшли медичне обстеження та мають допуск на виконання цих робіт. Перед початком роботи всі працівники повинні бути проінструктовані щодо характеру та заходів безпеки поводження на об'єкті, де мають відбуватися роботи. Було акцентовано увагу, що перед початком робіт обов'язково повинні проводитись превентивні заходи на підприємстві.

У надлісництві великий перелік робіт з підвищеною небезпекою, для проведення яких забезпечується щорічне навчання і щорічна перевірка знань з питань охорони праці та видаються відповідні дозвільні документи, а саме: вантажно-розвантажувальні роботи, обслуговування та ремонт елементів підвіски автомобілів, підйомників на автомобілях-самоскидах, лісосічні роботи, трелювання, транспортування лісу, тощо.

У надлісництві всі технологічні процеси та види робіт мають виконуватись при безпосередньому дотриманні інструкцій з питань охорони праці та карт технологічного процесу та постійному контролі і моніторингу дотримання трудової та виробничої дисципліни працівниками підприємства.

Взаємодія з громадами

Зона діяльності надлісництва розташована на території 19 об'єднаних територіальних громад, а саме: Погребищенська, Липовецька, Оратівська, Немирівська, Іллінецька, Райгородська, Дашівська, Гайсинська, Кунківська, Краснопільська, Соболівська, Теплицька, Ладижинська, Тростянецька, Бершадська, Джулинська, Ободівська, Чечельницька, Ольгопільська.

Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

Фінансовим планом надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

Для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовується метод листування із громадами. Надлісництво повідомляє громаду надсилаючи листи з необхідною інформацією. Якщо у встановлений термін не надходить відповідь по даних питаннях, або у разі, якщо відповідь не була надана – надлісництво вважатиме, що громада згідна із висновками зробленими фахівцями надлісництва. У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від громади – надлісництво по порушеному питанню організовує проведення зустрічей, зборів, нарад, засідань, або одразу

враховує надану інформацію у плануванні подальшої діяльності.

Вирішення конфліктів

Громадяни України та особи, які не є громадянами України, але законно знаходяться на її території, мають право звернутися до надлісництва із зауваженнями, скаргами, пропозиціями, заявами, клопотаннями, що стосуються його діяльності.

Під зверненням громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (Клопотання) і скарги.

Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

Заява (клопотання) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод, тощо.

Скарга – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян порушених діями (безпідставно), рішенням державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Звернення може бути подано окремою особою (індивідуальне) або групою осіб (колективне) як у письмовій, так і усній формі.

Усне звернення викладається громадянином на особистому прийомі або за допомогою засобів телефонного зв'язку та записується посадовою особою.

Письмове звернення надсилається поштою або передається громадянином чи через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

У зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається.

Звернення, оформлене без дотримання зазначених вимог, повертається за'явнику з відповідними роз'ясненнями не пізніше як через десять днів від дня його надходження.

Звернення, оформлені належним чином і подані у встановленому порядку, підлягають обов'язковому прийняттю та розгляду. Забороняється відмова в прийнятті та розгляді звернення з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення.

Письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду не підлягає. Не розглядаються повторні звернення від одного і того ж громадянина з одного і того ж питання, якщо перше вирішено по суті та звернення осіб, визнаних судом недієздатними.

Керівник надлісництва зобов'язаний розглянути пропозиції (зауваження) та повідомити громадянина про результати розгляду.

Надлісництво зобов'язане об'єктивно і вчасно розглядати заяви (клопотання), перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, повідомляти громадян про наслідки розгляду заяв (клопотань).

Рішення про відмову в задоволенні вимог, викладених у заяві (клопотанні), доводиться до відома громадянина в письмовій формі з посиланням на Закон і викладенням мотивів відмови, а також із роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

Скарга на дії надлісництва (посадових осіб) подається у порядку підлеглості вищому органу або посадовій особі, що не позбавляє громадянина права звернутися до суду відповідно до чинного законодавства, а в разі відсутності такого органу або незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням – безпосередньо до суду.

Скарга в інтересах громадянина за його уповноваженням, оформленим у встановленому законом порядку, може бути подана іншою особою, трудовим колективом або організацією, яка здійснює правозахисну діяльність. До скарги додаються наявні у громадянина рішення або копії рішень, які приймалися за його зверненням раніше, а також інші документи, необхідні для розгляду скарги, які після її розгляду повертаються громадянину.

Скарга на рішення, що оскаржувалось, може бути подана до органу або посадовій особі вищого рівня протягом одного року з моменту його прийняття, але не пізніше одного місяця з часу ознайомлення громадянина з прийнятим рішенням. Скарги, подані з порушенням зазначеного терміну, не розглядаються. Пропущений з поважної причини термін може бути поновлений.

Рішення вищого органу, який розглядав скаргу, в разі незгоди з ним громадянина може бути оскаржено до суду в термін, передбачений законодавством України.

Громадянин, який звернувся із заявою чи скаргою, має право:

- особисто викласти аргументи особі, що перевіряла заяву чи скаргу, та брати участь у перевірці поданої скарги чи заяви;

- знайомитися з матеріалами перевірки;
- подавати додаткові матеріали або наполягати на їх запиті;
- бути присутнім при розгляді заяви чи скарги;
- користуватися послугами адвоката або представника трудового колективу, організації, яка здійснює правозахисну функцію, оформивши це уповноваження у встановленому законом порядку;
- одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги;
- висловлювати усно або письмово вимогу щодо дотримання таємниці розгляду заяви чи скарги;
- вимагати відшкодування збитків, якщо вони стали результатом порушень встановленого порядку розгляду звернень.

Надлісництво в межах своїх повноважень зобов'язане:

- об'єктивно, всебічно і вчасно перевіряти заяви чи скарги;
- у разі прийняття рішення про обмеження доступу громадянина до відповідної інформації при розгляді заяви чи скарги скласти про це мотивовану відповідь;
- на прохання громадянина запрошувати його на засідання відповідного органу (комісії), що розглядає його заяву чи скаргу;
- скасовувати або змінювати оскаржувані рішення у випадках, передбачених законодавством України, якщо вони не відповідають закону або іншим нормативним актам, невідкладно вживати заходів до припинення неправомірних дій, виявляти, усувати причини та умови, які сприяли порушенням;
- забезпечувати поновлення порушених прав, реальне виконання прийнятих у зв'язку з заявою чи скаргою рішень;
- вживати заходів щодо відшкодування у встановленому законом порядку матеріальних збитків, якщо їх було завдано громадянину в результаті ущемлення його прав чи законних інтересів;
- вирішувати питання про відповідальність осіб, з вини яких було допущено порушення, а також на прохання громадянина не пізніше як у місячний термін довести прийняте рішення до відома органу місцевого самоврядування, трудового колективу чи об'єднання громадян за місцем проживання громадянина;
- у разі визнання заяви чи скарги необґрунтованою, роз'яснити порядок оскарження прийнятого за нею рішення;
- письмово повідомляти громадянина про результати перевірки заяви чи скарги і суть прийнятого рішення;
- не допускати безпідставної передачі розгляду заяв чи скарг іншим органам.

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, – невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник надлісництва або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів.

На обґрунтовану письмову вимогу громадянина термін розгляду може бути скорочено від встановленого терміну.

Розгляд звернення громадян проводиться не стягуючи плати.

У випадку існування спорів, що розглядаються в судовому порядку, щодо права користування земельними ділянками, господарська діяльність на момент врегулювання такого спору підприємством на спірній земельній ділянці не проводиться. У випадку виникнення нових спорів з земельних питань (користування земельними ділянками, ін.), підприємство зобов'язується припинити господарську діяльність на спірній земельній ділянці до врегулювання таких спорів.

Громадянину на його вимогу і в порядку, встановленому чинним законодавством можуть бути відшкодовані моральні збитки, завдані неправомірними діями або рішеннями надлісництва чи посадової особи при розгляді скарги. Розмір відшкодування моральних (немайнових) збитків у грошовому виразі визначається судом.

Подання громадянином звернення, яке містить наклеп і образи, дискредитацію керівника та інших посадових осіб підприємства, заклики до розпалювання національної, расової, релігійної ворожнечі та інших дій, тягне за собою відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Начальник

Володимир МЕЛЬНИЧУК

9. Додатки

З огляду на воєнну ситуацію та з метою забезпечення безпеки, топографічні, планово-картографічні матеріали та інші службові дані не розміщуються у відкритому доступі; копії вказаних матеріалів надаються виключно за письмовим зверненням до надлісництва та відповідно до чинного законодавств.

ПРОЕКТ